

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C151 – LEE23**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 9 maart 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over financiële stimuli om te komen tot een betaalbare scheiding van hemel- en afvalwater	3
Vraag om uitleg van mevrouw Ulla Werbrouck tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het algemeen natuurbeleid met betrekking tot riviervisserij en zeehengelen	4
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het bosuitbreidingsbeleid en de evolutie van het bosareaal in Vlaanderen	7
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Mestbankboetes	12
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de oppervlaktedelfstoffenplannen en ontginningen	16
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over Aquafin	22
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het uitblijven van een uniform waterverkoopsreglement en een slagkrachtige reguleringsinstantie voor drinkwater	26
■	

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over financiële stimuli om te komen tot een betaalbare scheiding van hemel- en afvalwater

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Minister, ik wil u danken voor uw uitgebreid antwoord op de vraag van 19 januari 2010 die in de commissie werd behandeld op 2 februari 2010, over de initiatieven voor subsidies voor de verplichte scheidingswerken van hemel- en afvalwater op privédomein.

Uit uw antwoord leid ik af dat eventuele tegemoetkomingen enkel mogelijk zullen zijn via de samenwerkingsovereenkomsten en dit binnen de huidige budgettaire grenzen. Ik heb daar een bedenking bij. Via de samenwerkingsovereenkomsten wordt vandaag reeds voorzien in aanvullende subsidies voor infiltratievoorzieningen en hergebruik. Een strikte toepassing van de Ladder van Lansink bij de scheidingswerken op privédomein – hergebruik, infiltratie, buffering en afvoer, het principe dat volgens uw antwoord steeds moet worden toegepast – zal sowieso aanleiding geven tot een verhoging van het aantal subsidieaanvragen voor hergebruik en infiltratievoorzieningen. Het lijkt me dan ook weinig realistisch om binnen de huidige budgetten van de samenwerkingsovereenkomst extra subsidies vrij te maken voor de overige scheidingswerken zelf.

Indien u er toch in zou slagen binnen de huidige budgettaire grenzen te voorzien in subsidies voor scheidingswerken op privédomein, dan zou ik willen suggereren om met deze aanvullende subsidies te focussen op bepaalde sociale categorieën. Uit eerdere enquêtes uitgevoerd door Vlario, het kenniscentrum en overlegplatform voor de riolerings- en afvalwaterzuiveringssector in Vlaanderen, kunnen we immers afleiden dat het merendeel van de gemeenten in hun subsidiereglement niet voorziet in specifieke regelingen voor sociale categorieën.

In uw antwoord zegt u dat de toepassing van de principes van de Ladder van Lansink allicht aanleiding zal geven tot lagere kosten. Jammer genoeg kan ik u bevestigen dat de door mij opgegeven richtwaarden rekening houden met deze principes, met uitzondering van de plaatsing van een hemelwaterput met hergebruik. In tegenstelling tot bijvoorbeeld infiltratie zal hergebruik bij bestaande woningen meestal aanleiding geven tot aanzienlijke bijkomende kosten die niet opwegen tegen de besparingen van een lagere drinkwaterfactuur.

Tot slot maakt u gewag van uitzonderingsmaatregelen voor de scheiding op zowel openbaar als privédomein. Deze uitzonderingen zullen conform VLAREM worden opgenomen in de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen. Voor de gemeenten en de gemeentelijke rioolbeheerders is het wenselijk om zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen over deze uitzonderingen. Het zou immers jammer zijn om zeker in tijden van crisis overheidsmiddelen te spenderen aan scheidingswerken die achteraf niet noodzakelijk blijken.

Minister, in welke uitzonderingen wordt voorzien voor de scheiding van hemel- en afvalwater zowel op privédomein als op openbaar domein? Als die vandaag nog niet gekend zijn, binnen welke timing en hoe zal dat dan gebeuren?

Bent u bereid om bij eventuele aanvullende subsidies vanuit het Vlaamse Gewest te focussen op bepaalde sociale categorieën voor wie de scheidingswerken vandaag een onoverkomelijke kost betekenen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het gaat hier inderdaad om het vervolg op een vraag die eerder al in deze commissie aan bod is gekomen.

Op privédomein worden geen uitzonderingen toegestaan. Er wordt hier gewaakt over de toepassing van VLAREM II. Daarin is een volgorde opgenomen van de afvoer van hemelwater, namelijk hergebruik, infiltratie, buffering en finaal afvoeren naar een gracht of riool. Het is in de praktijk wel mogelijk dat het respecteren van deze volgorde aanleiding geeft tot het niet volledig scheiden van afvalwater en hemelwater. Dit doet zich bijvoorbeeld voor wanneer een hemelwaterput gelegen is onder de woning.

Bij de op korte termijn geplande herziening van de code van goede praktijk voor de aanleg van rioleringen zal de praktische toepassing van die reglementering in VLAREM II meer in detail worden beschreven. In de wetgeving staat dat deze uitzonderingen deel zullen uitmaken van de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen. Wij verwachten de goedkeuring van deze plannen tegen einde 2011.

Wat de subsidiëring van de afkoppeling van woningen betreft, zal ik zoals reeds aangegeven in mijn antwoord van 2 februari nagaan wat de mogelijkheden zijn via de samenwerkingsovereenkomst. Hierover is echter nog geen finale beslissing genomen. Bij de eventuele concrete invulling van deze subsidie zal ik rekening houden met uw suggesties.

De heer Marcel Logist: Minister, ik hoop dat u voldoende aandacht blijft besteden aan dit dossier. Het probleem waarmee steden en gemeenten worden geconfronteerd, is dat er een tegemoetkoming is voor een percentage van de privéwoningen. Zolang de inbreng van de Vlaamse overheid niet bekend is, doen zich op lokaal vlak problemen voor. Ik wil dan ook vragen om daar zo snel mogelijk uitsluitsel over te geven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ulla Werbrouck tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het algemeen natuurbeleid met betrekking tot riviervisserij en zeehengelen

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Schauvliege.

Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Voorzitter, minister, ik heb een lange weg afgelegd om tot deze vraag te komen. Het is misschien niet zo'n belangrijke vraag, maar de problematiek van de riviervisserij en het zeehengelen is me aangekaart.

De wet op de riviervisserij van 1954 voorziet erin dat de Vlaamse Regering vissersverenigingen kan erkennen en de voorwaarden opstelt waaronder ze erkenning kan verlenen. Die vissersverenigingen zijn door gebrek aan erkenning echter nauwelijks betrokken bij het algemene natuurbeleid en krijgen geen enkele ondersteuning. Ze moeten de beslissingen van het natuuroverleg gewoon ondergaan. De integratie van de vissersverenigingen in het natuur- en waterbeleid zou nochtans een basis kunnen zijn voor medebeheer van de oppervlaktewateren. Vissersverenigingen kunnen en mogen zich nog enkel toeleggen op het inrichten van wedstrijden, maar zelfs dat is geen echte evidentie. Er heerst in de openbare hengelsport een complete malaise, het aantal afgeleverde visverloven is in 15 jaar gehalveerd en de frustratie en verzuring bij de hengelsportverenigingen is zo groot dat vele clubs wensen te stoppen.

In Vlaanderen is de zeehengelsport evenmin op een ernstige manier betrokken bij het opmaken van sportvisserijbepalingen op zee. België is het enige land in Europa met een verbod op nachtvisserij, vangstbepalingen voor kabeljauw en zeebaars en een binding van de sportvisserij aan de quotaregeling van de beroepsvisserij. De binding van de sportvisserij aan de quotaregeling van de beroepsvisserij vind ik een beetje raar. Daardoor is de zeehengelsport

de speelbal geworden van het quotabeheer. Ik wil graag weten waarom België het enige land is waar die binding bestaat en waar geen aparte regels gelden voor de zeehengelsport.

Minister, welke maatregelen zult u nemen zodat de vissersverenigingen voor riviervisserij effectief worden erkend? Aan welke voorwaarden zullen de vissersverenigingen moeten voldoen om een erkenning te verkrijgen? Zullen de erkende vissersverenigingen voor riviervisserij concreet meer inspraak en medebeheer krijgen in openbare wateren?

Bent u bereid om een overleg op te starten met de federale overheid zodat aan de hengelsport op zee toekomstgericht maximale kansen kunnen worden geboden, zodat de hengelsport op zee kan worden losgekoppeld aan de quotaregeling van de beroepsvisserij? Zo ja, binnen welk tijdsbestek zou een eventueel overleg worden opgestart? Zo nee, wil ik graag weten waarom dat gekoppeld blijft aan de beroepsvisserij.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Werbrouck, naast de officiële structuren van de nieuwe Minaraad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen), met zijn permanente werkcommissies waaronder de permanente werkcommissie Binnenvisserij, waarin strategisch advies wordt geformuleerd, heeft het Agentschap voor Natuur en Bos expliciet op mijn vraag een overlegorgaan opgestart met vertegenwoordigers van vissersverenigingen betreffende binnenvisserij.

Op 12 januari 2010 heeft dit overlegorgaan vergaderd over de problematiek van de erkenning van vissersverenigingen. Aan de visserijsector werd gevraagd om concreet op te lijsten wat men precies verstaat onder een erkenning van vissersverenigingen, wat de doelstellingen zijn en welke taken, opdrachten en medebeheer voor hen zouden kunnen worden weggelegd. Op basis daarvan zal ik samen met mijn diensten beoordelen en vaststellen welke stappen we kunnen ondernemen voor de verenigingen. We zijn ermee bezig en we zijn er zeker mee begaan.

Ik wil tevens ingaan op enkele punten uit de inleiding van uw vraagstelling. Zo haalt u aan dat het aantal verkochte visverloven sinds 15 jaar nagenoeg gehalveerd is. Sinds begin jaren negentig vertoont het aantal visverloven inderdaad een dalende trend. Eind 2003 werden de hengelmogelijkheden op openbaar water echter aanzienlijk verruimd: in het uitvoeringsbesluit van de wet op de riviervisserij werd de mogelijkheid ingevoerd om op de belangrijkste hengelwaters te kunnen vissen tijdens de nacht en in de gesloten periode. Wanneer we de evolutie van de visverloven sindsdien nader bekijken, kunnen we vaststellen dat het aantal verkochte visverloven rond de 60.000 schommelt. Het lijkt er dus op dat de daling is gestopt en het aantal nu stabiel blijft. Dat is een goede zaak.

Wat betreft de betrokkenheid van de vissersverenigingen in het natuur- en waterbeleid wil ik ontkennen dat die onbestaande zou zijn. Het tegendeel is waar. Bij het opstellen van de wet op de riviervisserij in 1954 heeft de wetgever Provinciale Visserijcommissies in het leven geroepen, waarin vertegenwoordigers zijn opgenomen van vissersverenigingen. Ook werd een apart fonds gecreëerd waarin de inkomsten van de visverloven terechtkomen, namelijk het Visserijfonds, u welbekend. Via de visserijcommissies en een overkoepelend centraal comité waarin op zijn beurt iedere Provinciale Visserijcommissie vertegenwoordigd is, kunnen de vertegenwoordigers van de vissers overleg plegen met de overheid over het visserijbeleid en voorstellen doen om de middelen die in het fonds zitten, te besteden. Dit is bij mijn weten de enige doelgroep die rechtstreeks mee kan overleggen en die inspraak heeft over de besteding van de middelen die in het fonds zitten. Volgens mij is dit uniek. Dit mag ook wel eens onderstreept worden.

Dat is nog niet alles, ook in andere aspecten van het natuurbeleid en het integraal waterbeleid zijn ze van nabij betrokken. Zo zijn er vertegenwoordigers van de Provinciale Visserijcommissie opgenomen in de stuurgroep voor de natuurrichtplannen. In uitvoering van het decreet Integraal Waterbeleid zijn de Provinciale Visserijcommissies ook in de bekkenraad

vertegenwoordigd. Bij de totstandkoming van de bekkenbeheerplannen zijn er tal van maatregelen ten gunste van hengelaars in die plannen opgenomen, zoals de aanleg van hengelplaatsen en het oplossen van vismigratieknelpunten. Die maatregelen kwamen tot stand mede dankzij de inbreng van de vertegenwoordigers van de vissersverenigingen in de voormelde advies- en overlegstructuren.

Wat de ondersteuning van vissersverenigingen betreft, wil ik preciseren dat de grootse koepelvereniging, de Vlaamse Vereniging van Hengelsport Verbonden (VVHV) op basis van het erkennings- en subsidiebesluit van de Vlaamse Regering van 16 december 1992 erkend is als vereniging actief op het vlak van faunabeheer. Ze krijgen daar jaarlijks een subsidie voor.

Tot slot bestaat er nog een mogelijkheid tot subsidiëring van vissersverenigingen via dienstenovereenkomsten die werden ingesteld door het Visserijfonds. Voor enkele concrete taken betreffende medebeheer werden dienstenovereenkomsten uitgewerkt met vissersverenigingen. Ze krijgen daarvoor een vergoeding, en die wordt betaald door het Visserijfonds. Het gaat om bepaalde beheerstaken op openbare waterlopen zoals het begeleiden van visuitzettingen en het opruimen van zwerfvuil.

Zeggen dat er geen betrokkenheid is, dat ze niet bij het beleid worden betrokken, dat er geen initiatieven zijn, is absoluut niet waar. Ik ontken dat ten stelligste.

Nieuwe initiatieven en mogelijkheden zullen afhangen van het overleg, waarvan ik de situatie heb geschetst, maar ik vertrouw erop dat er ook iets concreets uit zal komen over inspraak en medebeheer. In elk geval wil ik het lopende en constructieve overleg dat er nu is tussen het Agentschap voor Natuur en Bos en de verenigingen, alle kansen geven.

Met betrekking tot uw derde vraag kan ik u erop wijzen dat sinds de laatste staatshervorming de bevoegdheid over landbouw en visserij naar de gewesten overgedragen is. Met betrekking tot de zeevisserij heeft Vlaanderen de exclusieve bevoegdheid en is overleg met de federale overheid niet nodig. Het is er dus eenvoudiger op geworden. De bevoegdheid zit bij mijn collega, minister-president Peeters. Ik geef u zijn insteek mee.

Er is slechts een onrechtstreekse binding tussen de quotaregeling voor beroepsvissers en de zeehengelsport. Het vissen vanuit een Belgisch vaartuig dat niet beschikt over een visvergunning, is verboden buiten de driemijlszone en die vaartuigen mogen, als algemeen principe, geen gequoteerde soorten aan boord houden. Deze verboden gelden evenwel niet voor de zeereizen tijdens welke uitsluitend het zeehengelen wordt beoefend en voor zover het quotum van betrokken soort nog niet opgevist is, want vanaf dat moment wordt immers elke visserij, beroepshalve en recreatief, zelfs met de hengel, op de betrokken soort gesloten.

Het duurzaam beheren van visbestanden is een van de prioritaire doelstellingen van het Vlaams visserijbeleid, aldus de minister-president, en elke die betrokken is, zowel beroepshalve als recreatief, moet daarbij zijn verantwoordelijkheid nemen. Recreatieve vissers moeten niet voldoen aan de uitgebreide verplichtingen waar beroepsvissers aan onderhevig zijn zoals het bijhouden van logboeken, het uitvoeren van controle op voedselveiligheid en zo meer. Natuurlijk mogen ze enkel vissen met de hengel en voor zover het Europees opgelegde quotum niet globaal is opgevist.

Minister-president Peeters is ook van mening dat dit een goede maatregel is die ervoor zorgt dat er geen wrevel bestaat tussen beroepsvissers en sportvissers, die het voor recreatieve vissers op het vlak van reglementering zeer eenvoudig houdt en waarbij ook de vangstquota worden gerespecteerd.

Er is wel gebleken dat binnen die regeling bepaalde 'sportvissers' in staat waren hoeveelheden vis te vangen en aan te landen die niet meer in verhouding waren met de vangsthoeveelheden, onder de vorm van dagplafonds. Dat is natuurlijk niet evident voor de beroepssector. Het betrof hoeveelheden die bovendien heel zeker niet meer als zijnde 'voor eigen verbruik' konden worden bestempeld. Dat is ook de reden waarom er, in samenspraak met

vertegenwoordigers van de sportvisserij, sinds 2003 een zogenaamde ‘baglimiet’ werd geïntroduceerd voor het zeehengelen op kabeljauw en zeebaars. Per dag en per visser mag men niet meer dan 20 kilogram kabeljauw en zeebaars vangen, waarvan maximaal 15 kilogram kabeljauw. Deze vangstbeperking wordt sindsdien effectief afgedwongen en de minister-president weet dat bonafide sportvissers hiervan geen nadeel ondervinden.

Ondertussen is ook een nieuwe Europese controleverordening aangenomen waarin één artikel, artikel 55, betrekking heeft op de sportvisserij. Krachtens dit artikel dienen lidstaten ervoor te zorgen dat de recreatievisserij plaatsvindt op een wijze die strookt met de doelstellingen en de regels van het gemeenschappelijke visserijbeleid van Europa. De activiteiten dienen steekproefsgewijze opgevolgd te worden, de vangsten mogen niet in de handel gebracht worden.

Indien uit wetenschappelijke evaluatie blijkt dat die activiteiten een duidelijk sterke impact hebben op de herstelbestanden, zou de raad de sportvisserij kunnen onderwerpen aan specifieke beheersmaatregelen zoals vismachtigingen of vangstaangiften. De minister bevoegd voor de zeevisserij, minister-president Peeters, is van mening dat de maatregelen die Vlaanderen genomen heeft ten aanzien van het zeehengelen, volledig stroken met de Europese doelstellingen, maar toch voldoende ruimte geven voor de echt recreatieve zeehengelsport. Er is volgens de minister-president geen enkele reden om ze aan te passen.

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Ik ben heel blij dat er reeds overleg is gestart met betrekking tot de riviervisserij. Ik hoop dat we daarvan het verslag kunnen krijgen. Mijn vraag werd al opgesteld in september en wellicht daardoor heb ik over het hoofd gezien dat er overleg heeft plaatsgevonden.

Wat het zeehengelen betreft, heb ik uit uw antwoord afgeleid dat er nu een Europees artikel is waardoor een Franse zeehengelsportvisser wel nog boven de quota, ingesteld door Frankrijk, mag vissen. Of is dat niet zo? Ik heb daarover niets gehoord. Ik heb vernomen hoe het in Vlaanderen en in België zit, maar mag iemand van een andere nationaliteit dan wel komen vissen boven de quota of niet?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Werbrouck, ik ga ervan uit, maar ik zou dit moeten checken bij mijn collega bevoegd voor de visserij, dat als er in Vlaanderen reglementeringen zijn, iedereen die hier komt vissen, die ook moet respecteren. Ze gelden dus evengoed voor een Franse of een Nederlandse visser die hier komt vissen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het bosuitbreidingsbeleid en de evolutie van het bosareaal in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, minister, collega's, het is geen geheim dat Vlaanderen een van de minst beboste regio's van Europa is. Bovendien is het schaarse bos erg versnipperd en erg ongelijk verdeeld over de provincies. Uit heel veel studies blijkt overduidelijk dat er in Vlaanderen nood is aan meer bos. Net zoals iedereen recht heeft op basisvoorzieningen als openbaar vervoer, elektriciteit, zuiver water en onderwijs, zo zou ook iedereen recht moeten hebben op voldoende groen en op voldoende bos, ook wie in stedelijk gebied woont.

In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) werd beslist dat naast 38.000 hectare extra natuurgebied er ook 10.000 hectare bos moet bijkomen in Vlaanderen. Het Vlaams regeerakkoord van de vorige legislatuur, 2004-2009, beklemtoonde het voeren van een beleid gericht op een grotere toegankelijkheid van natuur voor iedereen. Ook de aanleg van meer stadsbossen en speelbossen stond expliciet ingeschreven. Het huidige Vlaams regeerakkoord 2009-2014 heeft deze doelstelling hernomen en nam eveneens een aantal engagementen inzake de realisatie van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, alsook inzake de ontwikkeling van stadsrandbossen en het legaliseren van zonevreemde bossen.

De realisatie van deze doelstelling is natuurlijk niet evident in een regio waar de druk op de ruimte uitermate groot is. Ik vind het toch verontrustend te moeten vaststellen dat de beboste oppervlakte in heel Vlaanderen niet is toegenomen, maar integendeel is gedaald. Naar aanleiding van de jongste Week van het Bos werd nog maar eens beklemtoond dat het bosbestand er nauwelijks op vooruit is gegaan. Integendeel, binnen de ruimtelijke plannen wordt onvoldoende ruimte vrijgemaakt voor bosuitbreiding en nieuwe bossen. Daarnaast is er onvoldoende compensatie voor bossen die gekapt worden.

Dit is onder meer een gevolg van het feit dat veel bossen – naar schatting 10.000 hectare van de bossen in Vlaanderen – thans in een industrie- of woonuitbreidingsgebied liggen. Een eerste voorwaarde of beleids optie om het bosareaal minstens op het huidige peil te houden zou er dan ook moeten in bestaan om het bestaande bos in Vlaanderen te behouden.

In dat verband gaan er heel wat stemmen op om de zonevreemde bossen te beschermen en een bestemmingswijziging voor deze waardevolle bossen op te maken. Ik weet dat dit een heel langdurig proces is. Bovendien denk ik dat indien we al deze doelstellingen willen realiseren, we ook de lokale besturen zullen moeten responsabiliseren. Iedere gemeente of stad zou moeten streven naar meer groen in de wijken, in de schoolomgevingen en bij openbare gebouwen. Gemeenten kunnen nog beter inspelen op de behoefte aan groene ruimten. Ik denk dat 30 vierkante meter groen per inwoner daarbij een richtsnoer zou kunnen of zou moeten zijn.

Vandaag stellen we vast dat de gemeenten nauwelijks gestimuleerd worden om een actief bosbeleid te voeren. Op sommige plaatsen werkt het gemeentebestuur heel goed en heel enthousiast mee, maar in andere gemeenten worden lovenswaardige projecten gewoon geboycot. Het kan niet, minister, dat sommige gemeentebesturen de bosprojecten tegenhouden, ook zij moeten keuzes maken. Elke Vlaming heeft recht op rust en ontspanning in een gebied met echte natuur. Het is belangrijk dat er werk gemaakt wordt van een volwaardig bos voor iedere stad of dorp.

In dit verband wou ik u een aantal vragen stellen, minister. Net als de vorige regering heeft ook de huidige Vlaamse Regering engagementen genomen om inspanningen te leveren om een bosbeleid te voeren, maar het tastbare resultaat van dit beleid blijft spijtig genoeg voorlopig erg mager. De doelstellingen inzake natuur- en bosuitbreiding worden lang niet gehaald. Zult u extra inspanningen leveren of een inhaaloperatie opzetten om de vooropgestelde 10.000 hectare bijkomend bos in Vlaanderen te realiseren?

Als we vandaag moeten vaststellen dat de gemeenten nauwelijks gestimuleerd worden om een bosbeleid te voeren, welke stimulansen of opdrachten wilt u dan geven aan de provinciale en lokale besturen om hun taak om eveneens invulling te geven en voor meer bos te zorgen, ter harte te nemen?

De laatst beschikbare gegevens over de bosoppervlakte in Vlaanderen dateren van het jaar 2000. Een boskartering op het niveau van Vlaanderen wordt om de tien jaar herhaald, daarvoor heeft het Agentschap voor Natuur en Bos een overeenkomst met het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV). We zijn nu 2010. Zijn deze recente gegevens over de evolutie van het bosareaal reeds beschikbaar? Zo nee, wat is de timing voor de geactualiseerde gegevens?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Minister, uiteraard met het nodige respect voor de vragen die vanuit de verschillende sectoren gesteld worden, wil ik me hier aansluiten bij de vraag van mevrouw Hostekint om een aantal initiatieven te nemen. Ik blijf ervoor pleiten om verder te gaan op de ingeslagen weg. Het betreft natuurlijk ook voor een stuk een ruimtelijke vraag, misschien had die op de agenda van morgen moeten staan. Ik blijf pleiten voor de afbakening, want we kunnen natuurlijk een aantal bestemmingswijzigingen doen, maar wat dan met de rest? We hebben een ruimtebalans tot doel gesteld. Ik blijf er dus voor pleiten om de afbakening van wat er ons nog rest, gelijktijdig te doen. Mijn vraag is dan ook heel duidelijk: zult u deze bosafbakening bekijken met de rest van de ruimtebalans die nog moet worden gerealiseerd?

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Voorzitter, minister, dit is een interessante vraag, maar ik wil toch een onderscheid maken. Om te beginnen is er de 10.000 hectare die we extra moeten afbakenen – en we hebben gebieden afgebakend waar er kan worden geplant. Naast die afbakening moeten we echter nog veel meer aanplanten dan die 10.000 hectare alleen. Ik wil u dus vragen of u in uw antwoord dat onderscheid wilt of kunt maken en of u ook wilt zeggen wat er op het terrein gerealiseerd wordt.

Een tweede aansluitende vraag is dat we in de praktijk vaststellen dat als er projecten voor herbebossing worden voorgesteld, er vanuit de landbouwsector veel negatieve adviezen komen wanneer het om landbouwgronden gaat. Er wordt wel verwezen naar de mogelijkheid om via het veldwetboek landbouwgronden te herbebossen, maar de sector is niet zo bereidwillig om daar op een positieve manier aan mee te werken. Ik stel dan vast dat het Vlaams beleid, dat in het regeerakkoord staat en in het RSV, door één bepaalde sector, zijnde de landbouw, voor een stuk onmogelijk wordt gemaakt door die negatieve advisering. Is dit een aandachtspunt dat u meeneemt naar de regering?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, een aantal maanden geleden hebben we gesproken over het Boscompensatiefonds. Ik wil dan ook eventjes informeren hoe ver u staat met de activering ervan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, we hebben hier in de commissie al uitvoerig van gedachten gewisseld over de meeste vragen en terechte bekommernissen. Een aantal vragen die nu bijkomend werden gesteld, zijn ook al eerder heel uitgebreid aan bod gekomen.

Mevrouw Hostekint, het klopt dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen een aantal zaken, dat niet alles op een hoopje mag worden gegooid. De 10.000 hectare bijkomend bos waarnaar u verwijst, betreft de bestemming ‘bosgebied’ op de plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP’s). Dit zijn bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Als we het hebben over de ruimtebalans en hoe daarmee om te gaan om ervoor te zorgen dat die in evenwicht is, blijf ik daar vanuit mijn bevoegdheid ten volle achter staan, maar dit alles zal in eerste instantie ruimtelijk moeten worden vertaald in afdwingbare plannen. Daar ligt volgens mij de sleutel om op het terrein effectief tot realisatie te kunnen overgaan. Voor de stand van zaken op dit punt moet ik verwijzen naar mijn collega, minister Muyters, bevoegd voor de ruimtelijke ordening. De afbakening zelf kan ik, vanuit mijn bevoegdheid, niet realiseren. Ik kan er wel aan meewerken, maar ik kan de afbakening niet realiseren.

Gemeentebesturen worden vandaag wel gestimuleerd om zich actief open te stellen voor bosbeheer en ook voor bosuitbreiding. Het is niet zo dat er geen tools zijn. Als zelfstandig bestuursniveau kunnen zij veel concrete initiatieven nemen, en we merken dat veel gemeenten dat ook doen. Vanuit de Vlaamse overheid nemen we op dit moment vooral een

ondersteunende en begeleidende rol op ons. Zo staan de verschillende subsidiesystemen voor bebossing ook ter beschikking van de lokale overheden. Ook in de context van de samenwerkingsovereenkomst kunnen de gemeenten op ondersteuning rekenen. Daarnaast wordt vanuit verschillende fondsen voor projectsubsidieëring gewerkt aan concreet materiaal voor de lokale overheden die specifiek op hen zijn gericht. Dit gebeurt onder andere via project-subsidies in het kader van Duurzaam Lokaal Milieubeleid (DuLoMi) en via Tandem, de samenwerking tussen lokale besturen en verenigingen rond natuur en milieu.

Daarnaast heb ik zelf verschillende instrumenten in de hand waarmee ik de aandacht wil aanwakkeren en op die manier ook wil samenwerken met de lokale besturen. Het gaat van aankoopbeleid over verwerving tot beheer van gronden door de Vlaamse overheid, soms samen met of in overleg met lokale besturen. Het gaat ook over het gericht inzetten van bestaande subsidiesystemen, bijvoorbeeld voor bebossing, door ze meer tot stand te laten komen vanuit een lokaal gedragen projectaanpak waarbij ook het middenveld een rol krijgt – en ik heb het dan over natuurverenigingen, maar ook over andere organisaties en zelfs over de landbouw. Als iets lokaal wordt opgestart, merken we dat er meestal een ruimer draagvlak voor is dan wanneer het op afstand wordt opgelegd. Het gaat ook over het begeleiden van gemeentebesturen om geïntegreerde groenprojecten in te dienen in uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst met gemeenten en provincies. Het gaat bijvoorbeeld ook over de specifieke selectie van voorbeeldstellende groenprojecten vanuit het concept ‘harmonisch park en groenbeheer’, want die kunnen ook bijdragen aan lokale bosontwikkeling of -uitbreiding.

Hierover werden al heel wat vragen gesteld in de commissie. Ik verwijs naar wat ik toen allemaal heb aangehaald. Het klopt dat er in een aanpassing op het Bosdecreet wordt voorzien – het betreft artikel 90bis. Want we stellen vast dat op dit moment enkel het Agentschap voor Natuur en Bos gebruik kan maken van de gelden die voorhanden zijn in het Boscompensatiefonds. We vinden dat geen goede zaak en willen dit dan ook open trekken.

Door het nemen van een uitvoeringsbesluit zal het mogelijk worden om lokale besturen en een aantal initiatiefnemers voluit te ondersteunen. Er moet een eenvoudiger administratieve procedure komen. Op die manier kan men subsidies krijgen voor compenserende verwerving van grondpercelen voor bebossing.

Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft een overeenkomst afgesloten met het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) voor het maken van een nieuwe boskartering op basis van digitale luchtopnames. De digitale luchtopnames werden uitgevoerd in opdracht van AGIV in de periode van juli 2009 tot september 2009. Een algemene kwaliteitscontrole van de opnames is al uitgevoerd en momenteel worden de beelden atmosferisch en radiometrisch gecorrigeerd. Als dit werk voltooid is, kan de eigenlijke karteringsopdracht starten. Geactualiseerde gegevens over de bosoppervlakte in Vlaanderen worden verwacht tegen maart 2011.

Ik heb daarnet verwezen naar de ruimtebalans. Daar begint het bij de afbakening die moet worden omgezet in uitvoeringsplannen op het terrein.

Er is opgemerkt dat sommige sectoren dit volledig tegenhouden. Dat is niet juist. Zolang er in het buitengebied geen duidelijkheid is voor bos en natuur en voor landbouw, blijven beide naar elkaar kijken. Ik maak me sterk dat het mogelijk moet zijn om via overleg naar een gedragen visie te gaan. Die oefening moet wel eerst ruimtelijk worden vertaald.

We moeten ook een duidelijk onderscheid maken tussen die bijkomende 10.000 hectare bos en de discussie over zonevreemde bossen. Beide mogen niet met elkaar worden verward. Wat de zonevreemde bossen betreft, is er een oefening bezig om na te gaan wat er zone-eigen moet worden gemaakt.

Er was ook een vraag over de timing van de boscompensatie. We zijn daarmee bezig en hopen dat zo snel mogelijk af te werken. Er moeten nog een aantal technische zaken worden bekeken. Het is de bedoeling dat dit as soon as possible gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Ik dank u voor uw antwoord, al had ik gehoopt dat het wat concreter zou zijn geweest. U stelt dat de lokale overheden wel worden gestimuleerd en u geeft een opsomming van een aantal maatregelen. We stellen vandaag vast dat dit ruim onvoldoende is. Vlaanderen kijkt naar de gemeenten en de gemeenten naar Vlaanderen en intussen gebeurt er te weinig. Wanneer we de cijfers bekijken, stellen we vast dat er dringend een tandje bij moet worden gestoken. Zoals we vandaag bezig zijn, gaat het in elk geval niet echt goed vooruit.

U zegt dat de boskartering klaar zal zijn tegen maart 2011. Het is een beetje jammer dat we nog zolang moeten wachten. De laatste beschikbare cijfers dateren van het jaar 2000. Het is belangrijk dat we beschikken over accurate cijfers als we deze materie willen opvolgen.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Ik stel tot mijn voldoening vast dat u niet halsoverkop een aantal beslissingen wilt nemen. U houdt daarbij rekening met de ruimtebalans.

Ik heb nog een kleine bijkomende vraag over de zonevreemde bebossing. Als we die op termijn zone-eigen maken, dan zal dat toch ook gevolgen hebben voor de ruimtebalans.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, wat het Boscompensatiefonds betreft, had u het over as soon as possible. U hebt dat een aantal maanden geleden ook al gezegd. Ik zal dit dan ook verder opvolgen.

Wat het stimuleren van gemeenten betreft, is het inderdaad zo dat gemeenten goed worden ondersteund en begeleid. Destijds werden zij ook op financieel vlak goed ondersteund met de projectsubsidies vanuit de samenwerkingsovereenkomst. Tijdens een hoorzitting over de samenwerkingsovereenkomst van een aantal weken geleden hebben we vastgesteld dat de subsidiëring van die projecten serieus is achteruitgegaan. Voor een gemeente van 11.000 inwoners is de subsidie gedaald van 14.000 euro naar 6000 euro. Door het terugschroeven van die projectsubsidies bereikt u het tegenovergestelde van wat u voor ogen hebt. Ik hoop dat ambitieuze gemeenten die al projecten hadden gepland en al van plan waren om gronden aan te kopen voor bebossing, op zijn minst dit jaar nog het beloofde budget zullen krijgen.

De heer Bart Martens: Minister, we moeten op twee sporen werken. We moeten werken op een ruimtelijk spoor voor wat het bestemmen van nieuwe gebieden betreft. Dat gebeurt best tegelijkertijd met de afbakening van de andere open ruimtestructuur. De uitdaging is daar niet minder groot. In de tweede herziening van het structuurplan Vlaanderen staat dat er tussen dit en 2012 niet minder dan 30.000 hectare natuur- en bosgebied bij moet komen. Dat is een ritme van bijna 1000 hectare per maand. Vandaag halen we dat ritme niet. De Vlaamse Regering zal dan ook een tandje bij moeten steken.

Het is niet voldoende om gebieden te bestemmen, zij moeten ook gerealiseerd kunnen worden. Lokale besturen worden vandaag gesubsidieerd, vooral voor het aanplanten van bossen en bomen maar niet zozeer voor het verwerven van gronden, tenzij natuurlijk via de beperkte enveloppe in het kader van de samenwerkingsovereenkomst. Het is belangrijk dat het Boscompensatiefonds wordt geactiveerd zodat lokale besturen ook tot de verwerving kunnen overgaan. Met de bestaande subsidies voor beplantingen kunnen zij dan de realisatie voor hun rekening nemen.

Minister Joke Schauvliege: Het is de bedoeling om het Boscompensatiefonds open te trekken. Op die manier hebben we ook meer middelen voor de lokale besturen. We zijn daar nu 4 maanden mee bezig. Ik vind dat niet zo lang. Ik vind dat een redelijke termijn. Wanneer je snel iets wilt realiseren, dan is daar niet altijd even goed over nagedacht. We zijn daar volop mee bezig.

Mevrouw De Vroe, wat de projectsubsidies betreft, gaat het inderdaad over een algemene financiële toestand. Aangezien het Boscompensatiefonds niet altijd goed wordt gehanteerd, willen we het opentrekken. Op die manier kunnen meer middelen worden ingeschakeld, ook voor lokale initiatieven.

Als we de zonevreemde bossen erkennen als ecologisch waardevol en we geven ze een bosbestemming, wat nu niet het geval is, dan zal dat uiteraard ook in de ruimtebalans terecht komen. Die oefening is nu bezig, onder meer vanuit de bevoegdheid Leefmilieu en Natuur. Wij werken daar actief aan mee en wachten niet gewoon af tot er iets uit de bus komt. Als er echter een beslissing wordt genomen, is dat niet altijd onmiddellijk zichtbaar op het terrein. Wanneer een boom wordt geplant, duurt het een tijdje vooraleer dat een bos wordt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Mestbankboetes

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, tijdens de hoorzitting in de commissie Landbouw met de vzw Boeren op een Kruispunt werd een beeld geschetst van allerhande problemen waarmee de land- en tuinbouwers te maken hebben. Meerdere collega's die hier aanwezig zijn, hebben dat gesprek kunnen volgen.

Een van de punten die naar voren kwamen, was dat er tussen de landbouwers-adviesaanvragers verschillende schrijnende situaties zijn die te maken hebben met de boetes van de Mestbank. Hierbij zou het goed zijn dat de Mestbank haar dienstverlening en begeleidende rol zou waarnemen om tijdig problemen te detecteren. Individuele bedrijfsbegeleiding als antwoord hierop is uiteraard belangrijk.

De vzw Boeren op een Kruispunt wil de landbouwers in crisis begeleiden en helpen. Wanneer ze deze problemen eerder kunnen opsporen, dan zou er misschien geen sprake zijn van zulke hoge boetes en zeker niet van zulke hoge achterstallige intresten. In een aantal gevallen zorgen de boetes immers voor de spreekwoordelijke druppel die de emmer doet overlopen, met uiteindelijk mogelijk een gedwongen stopzetting van het bedrijf tot gevolg. Het tijdig detecteren en begeleiden van crisissituaties, het analyseren van de probleemsituatie, het verwijzen naar de juiste oorzaken en het voorkomen van nog erger is daarbij belangrijk.

Minister, hoeveel bedrijven kregen een boete in de vorige jaren en hoeveel bedrijven daarvan kregen een boete van meer dan 25.000 euro? Wat gebeurt er met de achterstalligheidsintresten? Worden die altijd geïnd of is er een dading mogelijk?

Zijn er niet-inbare Mestbankboetes, bijvoorbeeld door het faillissement van een bedrijf? Hoeveel bedrijven zitten in deze situatie sinds 2000? Worden de landbouwers die gestopt zijn met restschulden, levenslang gevolgd? Of kennen ze de mogelijkheden van faillissement en verschoning?

Kunt u ingaan op het voorstel van de vzw Boeren op een Kruispunt om de Mestbank sneller en preventiever te laten optreden zodat de bedrijven met moeilijkheden vlugger en beter kunnen worden gedetecteerd en begeleid? Deze begeleiding is dan veelal een gezamenlijke opdracht van verscheidene partners in de landbouwsector.

Hoe evalueert u deze schrijnende situatie? Ziet u mogelijkheden om rekening te houden met de noodkreet en met de suggesties van Boeren op een Kruispunt?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ik wil beamen dat in een aantal dossiers de boetes heel hoog oplopen. Landbouwbedrijven met een beheersovereenkomst blijken er vaak beter in te slagen om de vooropgestelde waarden te halen. Kan worden voorzien in nog meer begeleiding inzake beheersovereenkomsten? Is een aangepaste vergoeding mogelijk indien zou blijken dat die niet volstaat, om zo de betrokkenheid te vergroten? In de plaats van een bestraffende politiek wordt dan een samenwerking tot stand gebracht. Ik weet dat die al bestaat, maar misschien kan die nog versterkt worden.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Dit is een terechte vraag. Ik heb de presentatie van Boeren op een Kruispunt ook gezien. Ook in mijn eigen gemeente zijn er problemen.

In de presentatie van het voortgangsrapport van de Mestbank was er sprake van een astronomisch bedrag aan achterstallige boetes waarvan de Mestbank zelf zegt dat ze gedeeltelijk achterhaald zijn en moeilijk te controleren. Er zitten oude dossiers bij, zelfs dossiers die al bijna vererfd zijn. Ik stel voor dat de Mestbank dat cijfer actualiseert en uitzuivert. Het heeft geen zin om tijdens een presentatie miljoenen te tonen die eigenlijk totaal oninbaar en mogelijk zelfs onterecht zijn. Het zou beter zijn indien het cijfer dat de Mestbank presenteert, overeenkomt met de realiteit.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, ik heb heel wat cijfers voor u. Ik zal ze u ook schriftelijk bezorgen.

Sinds 2007 werden er 10.553 boetes opgelegd voor een totaalbedrag van 11,9 miljoen euro. 1531 bedrijven ontvingen boetes opgelegd op basis van het decreet van 1991 – het oude Mestdecreet – voor een bedrag van 8 miljoen euro, en 6844 bedrijven ontvingen boetes op basis van het huidige Mestdecreet voor een bedrag van 3,9 miljoen euro.

Het grootste gedeelte, namelijk 73 percent van het aantal opgelegde boetes, heeft betrekking op een bedrag van maximaal 500 euro. 16 percent van de boetes ligt tussen 500 en 2000 euro. 10 percent van de boetes ligt tussen 2000 en 25.000 euro. 0,3 percent van de opgelegde boetes hebben betrekking op een bedrag van meer dan 25.000 euro. Dat gaat om 41 gevallen.

Voor het laattijdig betalen van boetes worden geen verwijlntresten aangerekend. Een landbouwer heeft na ontvangst van een boete steeds de mogelijkheid om een bezwaarschrift in te dienen. Op basis van de aangehaalde argumenten kan na onderzoek de boete worden verminderd of kwijtgescholden. Van de 10.553 opgelegde boetes werden er 1624 boetes of 15 percent kwijtgescholden voor een bedrag van 1,1 miljoen euro. Daarnaast werden er 679 of 6 percent boetes verminderd voor een bedrag van 1,1 miljoen euro.

Indien een bezwaarschrift tegen de boete wordt ingesteld, wordt steeds uitstel van betaling toegestaan tot het bezwaarschrift is behandeld. Een landbouwer kan ook steeds uitstel van betaling of spreiding van betaling aanvragen. Landbouwers kunnen in functie van hun financiële mogelijkheden zelf een voorstel tot spreiding van betaling indienen. Indien het voorstel past binnen de vooraf vastgelegde maximale termijnen, wordt dit bijna altijd door de Mestbank aanvaard.

Op dit moment lopen er 193 afbetalingsplannen van boetes. Deze afbetalingsplannen hebben betrekking op alle boetes, dus niet enkel op de boetes die opgelegd zijn vanaf 2007.

Sinds 2000 zijn er 432 dossiers waar de Mestbank de inning niet kan voortzetten. Het gaat hierbij om volgende groepen: faillissement, namelijk in 347 gevallen, collectieve schuldenregeling in 47 gevallen, vereffening in 34 gevallen en gerechtelijk akkoord in 4 gevallen. In

het kader van deze specifieke procedures komt het vaak voor dat een deel van de verschuldigde boetes of het gehele bedrag niet meer inbaar is en moet worden afgeboekt. Dat gebeurt ook wel. Mijnheer Peeters, uw vraag om sneller te actualiseren, is terecht. Ik zal dat meegeven aan de Mestbank.

Indien een landbouwer zijn activiteiten stopt, wordt de inning wel voortgezet, uiteraard voor zover de landbouwer solvabel is. Indien blijkt dat de landbouwer insolvabel is, dan worden de verschuldigde bedragen ook afgeboekt. De Mestbank licht in principe de landbouwer niet systematisch in over de mogelijkheden van faillissement of collectieve schuldenregeling. De Mestbank heeft immers meestal geen zicht op de volledige financiële situatie van een bedrijf, en kan hierover dan ook moeilijk een oordeel vellen of advies geven. Normaal wordt hier pas over geïnformeerd als er een vraag in die richting komt.

De laatste jaren besteedt de Mestbank veel aandacht aan het preventief begeleiden en sensibiliseren van landbouwers. Zo kan via het Mest Internet Loket (MIL) de landbouwer te allen tijde gegevens over zijn dierlijke productie, transporten, mestverwerkingscertificaten en nutriëntenemissierechten online raadplegen. Dat is een groot succes. Op die manier kunnen de landbouwers hun gegevens nakijken en eventuele onregelmatigheden of fouten meedelen aan de Mestbank en zo hun bedrijfsvoering bijsturen zodat boetes kunnen worden vermeden.

Wanneer onregelmatigheden worden vastgesteld en vooraleer boetes worden uitgeschreven, worden de betrokkenen meestal persoonlijk verwittigd van deze onregelmatigheden, zodat ze hun gedrag kunnen aanpassen en op die manier boetes in de toekomst kunnen vermijden.

De Mestbank is vorig jaar gestart met het organiseren van zitdagen. Doel was de afstand tussen de Mestbank en de landbouwers te verkleinen en zo de dienstverlening te verbeteren. Tijdens de zitdagen stonden de medewerkers van de Mestbank ter beschikking om alle vragen van de landbouwers te beantwoorden. Ruim 1500 landbouwers werden uitgenodigd, 124 landbouwers kwamen op bezoek. In 2010 werd dit project nog uitgebreid. Hoe langer het bestaat, hoe meer succes het zal kennen. Misschien is er nog wat drempelvrees om een aantal vragen te stellen. Men vreest misschien bij een verkeerde instantie te biechten te gaan of dat er informatie misbruikt zal worden. Als het eenmaal in de praktijk goed werkt, zal het meer succes kennen.

Naast de begeleiding door de Mestbank, is via een aantal wettelijke bepalingen in het Mest-decreet getracht om landbouwers sneller te informeren over de gevolgen van overtredingen. Voor bijna alle administratieve geldboetes is een wettelijke datum bepaald voor welke datum deze boetes moeten worden opgelegd. Deze data zijn, afhankelijk van het soort boete, 1 juli, 1 november en 31 december van het jaar volgend op het jaar waarin de overtreding werd vastgesteld. Op die manier wordt vermeden dat landbouwers pas enkele jaren na de feiten geconfronteerd worden met de boetes.

De Mestbank verneemt spijtig genoeg meestal pas laat dat er bij de betrokken bedrijven financiële problemen zijn en dat de opgelegde boetes niet kunnen worden betaald. Het is pas als er via de normale inningsprocedure geen betaling of in het algemeen geen reactie volgt, dat de Mestbank een aanwijzing heeft dat er problemen zijn. Op dat moment zit het dossier vaak al in handen van een gerechtsdeurwaarder.

In 2008 werden met de vzw Boeren op een Kruispunt concrete afspraken gemaakt over samenwerking en werden onder meer per provincie contactpersonen aangeduid bij de Mestbank. Bij bedrijven met hoge openstaande schulden en afbetalingsproblemen wordt doorverwezen naar de vzw Boeren op een Kruispunt. Recent is de Mestbank ook gestart met het in kaart brengen van landbouwers die herhaaldelijk bijvoorbeeld administratief niet in orde zijn en hierdoor steeds opnieuw boetes ontvangen. Het ligt in de bedoeling van de Mestbank deze bedrijven beter te kunnen bereiken en te begeleiden. In de loop van dit jaar zullen concrete acties worden opgezet.

U merkt dat er heel wat initiatieven genomen zijn om enerzijds hoge boetes te vermijden en anderzijds bedrijven die een boete hebben opgelopen, te begeleiden. De Mestbank is echter een deel van het geheel. Zoals u terecht stelt, zijn boetes in een aantal gevallen de spreekwoordelijke druppel die de emmer doet overlopen. Vaak is het zo dat er al een voortraject is buiten de Mestbankaangelegenheden waarin zaken zijn fout gelopen. Het is belangrijk om ook hier tijdig de problemen te detecteren. In die zin is het een gezamenlijke opdracht van verschillende partners in de landbouwsector en is de Mestbank steeds bereid om op vraag van Boeren op een Kruispunt een oplossing te zoeken voor noodlijdende bedrijven die met boetes geconfronteerd worden.

Mevrouw Eerlingen, u zegt terecht dat de beheersovereenkomsten hun effect hebben. Dat is een goede zaak. Er moet nog meer worden ingezet op de begeleiding, dat is een terechte vraag.

Mijnheer Peeters, ik heb al deels geantwoord op uw vraag. De Mestbank moet, als ze er een zicht op heeft, de statistieken uitzuiveren als er nog achterstallige boetes in worden opgenomen die eigenlijk geen zin meer hebben. Ik zal de vraag stellen aan de Mestbank om dat zo veel mogelijk te doen. Dat is ook een terechte vraag.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, ik wil mevrouw Eerlingen en de heer Peeters bedanken, die zowel vanuit de meerderheid als vanuit de oppositie deze vraag hebben ondersteund. Ik wil ook de minister bedanken voor haar uitgebreid antwoord. De vele cijfergegevens geven ons een correcter en beter beeld van de problematiek waarmee het landbouwveld wordt geconfronteerd.

Boetes vermijden is natuurlijk het allerbeste, niet alleen voor de betrokken landbouwers omwille van financieel-economische redenen, maar het duidt er ook op dat de regelgeving correct wordt toegepast, en daar is het leefmilieu het best bij gediend.

Ik ondersteun ten volle de suggestie van de minister om bijzondere aandacht te hebben voor de drempels die er eventueel nog zijn om beter, meer en sneller informatie op te vragen bij de Mestbank. Ik zou overdrijven als ik zou zeggen dat u er een campagne voor moet opzetten. Zoek naar mogelijkheden waardoor dit beter kan werken.

Er zijn contacten met de vzw Boeren op een Kruispunt. Mogelijk kunnen die nog meer gestructureerd, efficiënter en beter verlopen. Ik zal de vereniging uw antwoord bezorgen zodat ze eventueel contact kan opnemen met de Mestbank en met uw administratie.

De heer Bart Martens: Minister, in het kader van het Milieuhandhavingsdecreet is het zo dat mensen die een milieu-inbreuk hebben gedaan, een administratieve geldboete krijgen, of op het moment dat de procureur des Konings zegt dat er strafrechtelijk zal worden vervolgd, krijgen ze een soort alternatieve geldboete. Ik heb de indruk dat het hier gaat over bestuurlijke boetes die de boeren niet ontslaat van een strafrechtelijke vervolging. Is er zicht op in welke mate bedrijven die gevat worden door dergelijke boetes, ook strafrechtelijk worden vervolgd? Het gaat over een aantal schrijnende sociale problemen, nakende faillissementen en dies meer. Ik kan me best voorstellen dat als men daarnaast ook nog strafrechtelijk wordt vervolgd, dat de situatie er niet eenvoudiger op maakt. We hebben er destijds voor gekozen om administratieve geldboetes voor alle milieuhygiënedecreten toe te passen, behalve voor het Mestdecreet, waar een apart systeem van bestuurlijke boetes in het leven is geroepen. Die twee sporen, administratiefrechtelijke vervolging en strafrechtelijke vervolging, blijven naast elkaar bestaan. Is er ooit al een onderzoek gedaan naar wat de gevolgen daarvan zijn?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: U zegt terecht dat daar verder aan moet worden gewerkt. Dat is precies de reden waarom de Mestbank probeert aanwezig te zijn op beurzen, bijvoorbeeld van Agrimex. Men staat er met een computer, men legt uit hoe dat werkt. Men begeleidt en is

bereid mee te zoeken naar oplossingen. Men moet er nog veel meer op inzetten. De samenwerking met de vzw Boeren op een Kruispunt is terecht. We zullen die zeker verder ondersteunen.

Voorzitter, ik ben niet de minister van Justitie, ik heb dus geen zicht op de strafrechtelijke cijfers. Die moet u laten opvragen bij de parketten. Ik denk ook niet dat de Mestbank er zicht op heeft. Ik kan dit navragen, maar ik maak me niet sterk dat ik de cijfers van mijn federale collega's zal ontvangen. Ik wil het echter wel vragen.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik veronderstel dat we uw antwoord krijgen wat betreft de cijfergegevens, want ik heb ze niet allemaal kunnen noteren.

De voorzitter: Het is al onderweg, mijnheer De Meyer.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de oppervlaktedelfstoffenplannen en ontginningen

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, minister, in 2003 werd het Oppervlaktedelfstoffen-decreet goedgekeurd. In 2008 mondde dat uit in het algemeen oppervlaktedelfstoffenplan.

Naast het verzekeren van ontwikkelingsperspectieven voor de ontginningsector, stonden ook andere zaken centraal. Ik som er enkele op: zuinig omspringen met oppervlaktedelfstoffen, zuinig ruimtegebruik, beperkte hinder voor omwonenden, aanmoedigen van het gebruik van volwaardige alternatieven, hergebruik van afvalstoffen en dergelijke meer.

Het algemeen oppervlaktedelfstoffenplan gaat uit van een behoefte voor de volgende 5 jaar op basis van studies. Daarnaast worden ook een aantal bijzondere oppervlaktedelfstoffenplannen opgesteld, specifiek voor het type ondergrond. Ze bieden ontwikkelingsperspectieven voor een termijn van minimaal 25 jaar en bevatten acties voor de komende 5 jaar en worden ook vijfjaarlijks geëvalueerd.

Dat is de theorie. In het verleden werd in dit parlement regelmatig gediscussieerd over het Oppervlaktedelfstoffen-decreet, de plannen en de bijzondere plannen. Ook werd er kritiek geuit. Het ging onder meer over de onduidelijkheid van de geraamde behoefte, het feit dat cijfers van de sector zelf werden gebruikt en dergelijke meer.

Minister, ongetwijfeld bent u zich daarvan bewust. In de praktijk heeft zo'n ontginning een heel grote impact op de omgeving. Vaak betreft het open ruimte, iets dat reeds schaars is in Vlaanderen, en de omwonenden worden geconfronteerd met tal van zaken zoals lawaai-overlast, stof en geurhinder, maar vooral de grote hoeveelheden vrachtvervoer die daarmee gepaard kunnen gaan, kunnen tot heel wat bewogenheid leiden en vaak leiden de ontginningen tot fel verzet.

Ik geef u gewoon een actueel voorbeeld: de zandontginning in Neerijse, Huldenberg, waarvoor de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant een milieuvergunning voor zandwinning heeft uitgereikt. Die zit op dit ogenblik bij u in een beroepsprocedure en dus gaat mijn vraag niet concreet over dit dossier, maar over het algemene beleid. Het is echter wel een schoolvoorbeeld van hoe fout het soms kan lopen. Inwoners, adviesraden en gemeentebesturen verzetten zich tegen zo'n ontginning. Het milieueffectenrapport (MER) werd niet grondig uitgevoerd, de milieuvergunningsvoorwaarden zijn heel vaag en de verkeersafwikkeling is helemaal onduidelijk.

Sinds de opmaak van het algemeen oppervlakedelfstoffenplan is toch heel wat veranderd. De economische situatie is grondig gewijzigd. Ik denk dat een actualisatie van het oppervlakedelfstoffenplan noodzakelijk is, en ik verwijs hierbij ook een beetje naar het uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen. Artikel 5 van het Oppervlakedelfstoffendecreet stelt het volgende: “Er wordt een ontwerp van het algemeen oppervlakedelfstoffenplan en de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen opgemaakt op basis van de vaststelling van een goed onderbouwde behoefte aan oppervlakedelfstoffen voor de vooropgestelde termijn.”

Dat is duidelijk. De plannen moet gebaseerd zijn op een goed onderbouwde behoefte en ik meen dat die behoefte gewijzigd is met de economische situatie. Ook de geest van het beleid is gewijzigd. Ik verwijs naar uw beleidsnota, waarin de term ‘duurzaam materialenbeheer’ het centrale begrip is. Naar mijn gevoel is een actualisatie noodzakelijk van het algemeen oppervlakedelfstoffenplan en eventueel zelfs van de bijzondere plannen, vandaar de volgende vragen.

Minister, acht u het noodzakelijk om, in de geest van de voorwaarden van het Oppervlakedelfstoffendecreet, het algemeen oppervlakedelfstoffenplan te herzien op basis van de gewijzigde economische situatie, maar ook op basis van het feit dat het duurzaam materialenbeheer steeds meer centraal komt te staan in het beleid?

Wat is de stand van zaken van het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan ‘Tertiair zand in Vlaams-Brabant’? Wordt hierbij rekening gehouden met de gewijzigde economische situatie en het begrip ‘duurzaam materialenbeheer’? De ontginning in Huldenberg bijvoorbeeld, valt binnen dit gebied, maar als er nog geen kader is, kunnen we ons toch wel vragen stellen bij het feit dat in het concrete dossier wordt gesproken van een economische noodzaak aan zand.

Bent u het ermee eens dat een ondubbelzinnige oplossing voor de verkeersafwikkeling noodzakelijk is vooraleer er een milieuvergunning wordt verleend?

In een aantal bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen werden ontginningsgebieden geschrapt. Is dit ook mogelijk voor het oppervlakedelfstoffenplan ‘Tertiair Zand in Vlaams-Brabant’?

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Ik ben het volledig met de heer Sanctorem eens dat de transportafwikkeling van een dergelijke ontginning niet te onderschatten is. Anderzijds denk ik dat we, veeleer dan vandaag nog eens op de plaats halt te houden om opnieuw een economische studie te doen, er aandacht aan zouden moeten besteden om een aantal zaken flankerend uit te werken. Ik denk daarbij aan milderende maatregelen, maar ook aan de bestemming: wat doen we ruimtelijk met de afweging achteraf? Het gebied op zich krijgt achteraf immers vaak een andere bestemming.

Ik zou u er ook attent op willen maken dat er in de hele kwestie van de oppervlakedelfstoffenplannen dikwijls inderdaad pas reactie komt wanneer we concreet met de delfstoffenplannen bezig zijn. Dit is een beetje in de geest van de commissie ad hoc waarin we een aantal besluiten hebben gelegd: doen we een voortraject? Dit is een schoolvoorbeeld van wetgeving waarbij we met een voortraject gewerkt hebben. Als ik me niet vergis, is er voor al die verschillende delfstoffenplannen voorafgaandelijk een hele bevraging geweest bij alle mogelijke gemeentebesturen. Daarbij werd meegedeeld welke grondstoffen op het grondgebied aanwezig kunnen zijn en werd gevraagd wat hun advies daarover was. Dat gebeurde dus nog niet in het kader van een MER-procedure of van de opmaak van de delfstoffenplannen, maar geheel vrijblijvend werd vooraf gevraagd wat hun afwegingen daarbij waren. De gemeentebesturen die daar toen op een ernstige manier mee omgegaan zijn, hebben toen al kunnen signaleren wat de problemen zijn die er toen waren of die in de toekomst zouden kunnen opduiken.

Minister, dit was een bemerking. Mijn vraag is hoe u de delfstoffenplannen die worden gerealiseerd en worden omgezet in ruimtelijke uitvoeringsplannen, zult vertalen in de ruimtebalans.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Sanctorum, dames en heren, het Oppervlakedelfstoffendecreet bepaalt dat de oppervlakedelfstoffenplannen vijfjaarlijks worden geëvalueerd en geactualiseerd, en dat ze gebaseerd zijn op ontwikkelingsperspectieven voor een termijn van minimaal 25 jaar. Het huidige algemeen oppervlakedelfstoffenplan werd goedgekeurd, dat weet u, door de Vlaamse Regering in juli 2008 en moet dus tegen 2013 herzien worden.

De basis voor een herziening zal worden ingegeven door heel wat factoren, waarbij alle nieuwe evoluties uiteraard in rekening zullen worden gebracht. Bij de opmaak van een plan met langetermijndoelstellingen moet het duidelijk zijn dat een periode van economische crisis niet als referentie kan worden genomen en op zich ook geen reden kan zijn om zomaar ineens, sneller dan de regelgeving voorziet, een plan te actualiseren. De economische crisis is immers een conjunctureel gegeven en kan dus op en neer gaan. We bekijken dit over een lange termijn. Bovendien blijft de bevoorrading van minerale grondstoffen zowel in hoog- als in laagconjunctuur een maatschappelijke noodzaak. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de vele herstelwerkzaamheden die nu nodig zijn op onze wegen ten gevolge van de strenge winter. Zo zijn er nog een aantal voorbeelden te geven. Vlaanderen blijft een grondstoffenintensieve samenleving. Een conjunctuurgebonden economische crisis verandert dit niet.

Het beantwoorden van deze maatschappelijke noodzaak vormt een uitdaging op lange termijn en moet gevonden worden door een combinatie van drie bronnen: onze eigen Vlaamse oppervlakedelfstoffen, volwaardige alternatieven, bijvoorbeeld via gerecycleerde producten, en ook geïmporteerde minerale grondstoffen.

Terzijde wil ik nog eens benadrukken dat de evaluatie van de eindverwerkingscapaciteit in Vlaanderen, die u aanhaalt in uw vraag, een heel andere situatie is omdat effectief in het bestaande plan 'Milieuverantwoord beheer van huishoudelijke afvalstoffen' staat dat er een jaarlijkse actualisatie van die cijfers moet zijn. De situatie verschilt dus grondig van die bij het oppervlakedelfstoffenplan.

Een geactualiseerd algemeen oppervlakedelfstoffenplan wordt dus voorzien tegen 2013. Rekening houdend met de procedure die een principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering, een openbaar onderzoek en een definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering omvat, werd reeds gestart met de voorbereiding van een nieuw algemeen oppervlakedelfstoffenplan, want anders zouden we nooit op tijd klaar zijn.

Ik ga even dieper in op een aantal elementen die de basis zullen vormen voor de evaluatie en de actualisatie van het bestaande algemeen oppervlakedelfstoffenplan. In het huidig algemeen oppervlakedelfstoffenplan is een actieplan opgenomen dat momenteel wordt uitgevoerd door de dienst bevoegd voor de natuurlijke rijkdommen. Deze uitvoering zal leiden tot het beschikbaar worden van nieuwe informatie en gegevens. Er zijn immers studies uitgevoerd, en nog steeds lopende, over onderwerpen zoals duurzame bevoorrading, de zoektocht naar volwaardige alternatieven, het ontwikkelen van indicatoren voor de monitoring van de doelstellingen van het Oppervlakedelfstoffendecreet en de impact van nieuwe energiezuinige en duurzame bouwconcepten op het gebruik van minerale grondstoffen.

Daarnaast heeft de dienst bevoegd voor de natuurlijke rijkdommen, begin dit jaar een samenwerkingsverband opgezet met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Het is de bedoeling om een monitoringsysteem te ontwikkelen om de basisgegevens voor een duurzaam oppervlakedelfstoffenbeleid op een regelmatige, gestructureerde en consistente wijze te verzamelen.

Deze basisgegevens zijn driedig: de behoefteonderbouwingen, de import- en exportstromen en de inzet van volwaardige alternatieven. Het kwantificeren van dergelijke gegevens voor Vlaanderen is om tal van redenen niet evident. Het is een moeilijke oefening die tijd en inzicht vergt. Met de opzet van dit monitoringsysteem wordt eveneens de brug geslagen tussen het duurzame oppervlakedelfstoffenbeleid en het duurzame materialenbeheer in het algemeen. Dit monitoringsysteem is pas gestart. De eerste fase omvat een communicatie naar de producenten en handelaren van minerale grondstoffen en ook naar de delfstofverwerkende industrie, teneinde in de toekomst minstens tweejaarlijks een totaalbeeld te krijgen van de marktontwikkelingen. Dat is positief nieuws.

De uitvoering van dit actieplan legt nu al de complexiteit van de problematiek bloot. Het maximaal inzetten van alternatieven zonder meer, moet met de nodige omzichtigheid worden aangepakt omdat steeds moet worden nagegaan of een alternatief wel volwaardig en duurzaam is in het kader van de duurzame ontwikkeling. Hierbij spelen bouwtechnische, milieuhygiënische, ecologische en gezondheidsaspecten een belangrijke rol. Er moet immers worden nagegaan of het recycleren van bepaalde stromen, in verhouding tot de waarde van het bouwtechnische, economische of milieuhygiënische alternatief dat eruit voortvloeit, niet te veel energie vergt of niet te veel hinder veroorzaakt. Want ook voor de verwerking van afvalstoffen moet rekening worden gehouden met mobiliteit, met mogelijke stof- en geluidshinder en met energieverbruik.

Verder blijkt uit een studie rond duurzame bevoorrading dat het louter importeren van minerale grondstoffen, naast de niet meteen aangewezen optie dat Vlaanderen zich voor de bevoorrading volledig afhankelijk stelt van andere landen, ook nadelige gevolgen heeft voor het milieu omwille van grote transportbewegingen. Als je bijvoorbeeld grondstoffen uit het buitenland moet aanvoeren, zal dat via vrachtverkeer of via de binnenvaart moeten gebeuren, wat een bijkomende milieulast of CO₂-uitstoot tot gevolg kan hebben. Dat zijn allemaal aspecten die meegenomen worden in de berekening.

Ook zijn er nog andere nieuwe evoluties die zullen moeten worden meegenomen in de evaluatie van het algemeen oppervlakedelfstoffenplan. Een aantal uitdagingen zoals de versnelde omschakeling naar passiefhuizen en het beantwoorden aan de normen voor veilige gebouwen, zouden de grondstoffenbehoefte in een belangrijke mate kunnen beïnvloeden.

Ten slotte zal er ook rekening moeten worden gehouden met een aantal Europese dossiers, zoals het Europees grondstoffeninitiatief, dat een ruimer beleidskader vormt, inzonderheid voor de minerale grondstoffenproblematiek. Er zijn ook een aantal andere Europese strategieën en richtlijnen. Ik heb hier een hele opsomming: thematische strategie duurzaam gebruik natuurlijke hulpbronnen, thematische strategie afvalpreventie en -recyclage, actieplan duurzame consumptie en productie, Ecodesignrichtlijn, mededeling van de Europese Commissie over groene overheidsaanbestedingen, Energie-etiketteringsrichtlijn, mededeling van de Europese Commissie over geïntegreerd productbeleid, groenboek van de Europese Commissie over marktinstrumenten voor het milieu, actieplan milieutechnologieën, kaderrichtlijn Afvalstoffen, richtlijn Belasting van Energieproducten en Elektriciteit, richtlijn Energieprestatie van Gebouwen, richtlijn Bouwmaterialen, richtlijn Hernieuwbare Energie, 'EU Lead market initiative' die vooral betrekking heeft op het duurzaam materialenbeheer, strategie voor duurzame ontwikkeling en 'EU 2020'. Dat zijn allemaal richtlijnen waarin wij ons eigen standpunt een plaats moeten geven.

Het klopt dat duurzaam materialenbeheer centraal staat in mijn beleidsnota. Het is dan ook opgenomen in de actualisatie die nu wordt gestart.

Ik heb dit thema op de agenda geplaatst van de informele raad Leefmilieu onder het Belgisch voorzitterschap in juli. Zo kan ook binnen Europa rekening worden gehouden met al deze richtlijnen en initiatieven.

De doelstelling is om de verhouding volwaardige alternatieven ten opzichte van delfstoffen uit eigen ontginningen te verhogen. Naast de economische en sociale aspecten van de ontginning, streef ik dus ook naar een vermindering van de milieueffecten en een bevordering van het efficiënt gebruik en de recyclage van delfstoffen. Tegen 2013 zal dus een geactualiseerd ontwerp van algemeen oppervlakedelfstoffenplan voorliggen waarin de resultaten zullen worden weergegeven van de inzet van volwaardige alternatieven ten gevolge van het duurzaam materialenbeheer. Vandaag moeten we echter besluiten dat volwaardige alternatieven nog niet volstaan om de maatschappelijke en economische behoefte in te vullen en dat invoer evenmin een duurzame oplossing is om het tekort weg te werken. De weg is dus nog lang.

De opmaak van het voorontwerp van bijzonder oppervlakedelfstoffenplan (BOD) Zand in Vlaams-Brabant werd afgerond in 2008. Het ontwerp van BOD Zand in Vlaams-Brabant werd vervolgens in 2009 behandeld door de ambtelijke stuurgroep die adviseert over de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen. Deze stuurgroep adviseert conform het uitvoeringsbesluit van het Oppervlakedelfstoffendecreet zowel vanuit de impact op natuurlijke rijkdommen als vanuit de effecten op landbouw, leefmilieu, onroerend erfgoed, ruimtelijke ordening, openbare werken en economie. Het eindadvies van de ambtelijke stuurgroep werd in december 2009 uitgebracht.

Op basis van het besluit van de Vlaamse Regering houdende regels tot uitvoering van het Oppervlakedelfstoffendecreet, na de wijziging van 28 november 2008 als gevolg van de gewijzigde plan-MER-regelgeving die op 1 december 2007 in werking is getreden, moet voorzien worden in een kennisgevingsfase voor de effectieve opstelling van een plan-MER. Het BOD Zand in Vlaams-Brabant moet dan ook aangepast worden aan de richtlijnen voorgeschreven door de dienst Mer die volgen uit deze kennisgevingsfase. Op dit ogenblik bevindt de kennisgevingsfase zich voor volledigheidverklaring bij de dienst Mer.

In het voorontwerp van BOD Zand in Vlaams-Brabant, en bij uitbreiding trouwens in elk BOD, is een hoofdstuk opgenomen over de onderbouwing van de behoefte aan oppervlakedelfstoffen. Deze delfstoffenbehoefte is gebaseerd op onafhankelijk studiemateriaal. Daarnaast wordt in het voorontwerp de actueel gekende informatie geschetst met betrekking tot alternatieven, bestaande uit het hergebruik van secundaire grondstoffen en industriële bijproducten, uitgegraven bodem – grondverzet buiten ontginningsgebieden –, bagger- en infrastructuurspecie en andere constructiematerialen.

De informatie over alternatieven is eveneens afkomstig van studiemateriaal van andere bestaande beleidsplannen en uit overleg met andere bevoegde diensten zoals OVAM. In de toekomst zal, zoals reeds geschetst, de basisinformatie worden ingeschat via het monitoringstelsel dat een samenwerkingsverband is tussen de dienst bevoegd voor natuurlijke rijkdommen, OVAM en VITO.

In dit monitoringstelsel zal ook de link gelegd worden met het principe van duurzaam materialenbeheer. Een BOD is trouwens gebaseerd op ontwikkelingsperspectieven voor een termijn van minimaal 25 jaar. Aangezien in het decreet opgenomen is dat niet alleen het algemeen oppervlakedelfstoffenplan maar ook elk BOD vijfjaarlijks moet worden geëvalueerd, zal in deze evaluatie automatisch rekening worden gehouden met een gewijzigde economische situatie.

De beoordeling van milieuvergunningaanvragen gebeurt conform de VLAREM-reglementering. Titel I van VLAREM bevat de lijst met hinderlijke inrichtingen die milieuvergunningplichtig zijn.

De economische noodzaak is volgens deze regelgeving geen criterium op basis waarvan een vergunning al dan niet kan worden toegestaan, wel de mogelijke impact op de verschillende effectgroepen van het milieu. Ik kan momenteel geen specifieke uitspraken doen over een dossier dat nog lopende is. We zouden procedurefouten kunnen maken.

Het logistieke aspect en het transport dat gepaard gaat met de bevoorrading van minerale grondstoffen, is een niet te onderschatten probleem dat ook op het hoger niveau van heel Vlaanderen moet worden bekeken. Een belangrijk percentage van de vrachtwagens op de Vlaamse wegen is gerelateerd aan de bouwsector. Ook het sluiten van de materiaalkringlopen vraagt transport, bijvoorbeeld van afvalstoffen zoals bouw- en sloopafval. Ook het invullen van de tekorten door import zou het transport via de weg in Vlaanderen alleen nog maar doen toenemen met bijkomende nefaste gevolgen voor zowel de verkeersveiligheid als het milieu, ook al zou alternatief transport via het water maximaal gebruikt worden.

Plaatselijke ontginning dicht bij de verbruikers lijkt vanuit deze optiek meer aangewezen dan wanneer alle delfstoffen van nog veel verder moeten worden aangevoerd. De materie van de natuurlijke rijkdommen betreft een gewestelijke aangelegenheid waarvan ook de lokale besturen zich bewust moeten zijn. Ook gemeentebesturen moeten hun verantwoordelijkheid dragen om constructief mee te werken aan oplossingen voor ontsluitingen om de verkeersafwikkeling op de meest veilige manier en met de minste hinder voor de bevolking te realiseren.

In functie van de doelstellingen van het Oppervlaktedelfstoffendecreet om te voorzien in ontwikkelingsperspectieven voor minimaal 25 jaar wordt een evaluatie gemaakt van de reserves in de bestaande gebieden en wordt er, zo nodig, gezocht naar bijkomende ontginningsgebieden. Hierbij kan uiteraard ook vastgesteld worden dat ontginningsgebieden omwille van uitputting of om andere redenen achterhaald zijn.

Bij de voorbereiding van een BOD vindt dus een onderzoek naar locatiealternatieven plaats. Daarbij wordt erover gewaakt dat in het algemene overzicht van schrapping, uitbreiding en te behouden reserves, voldoende ontwikkelingsperspectieven geboden worden voor de lange termijn. Een BOD geeft in principe wel een overzicht van bestaande ontginningsgebieden waar ontgonnen wordt of die nog moeten worden afgewerkt, maar deze gebieden worden niet in vraag gesteld. Ze blijven gewoon behouden als ontginningsgebied. Wel wordt er in het plan rekening gehouden met de reserve die nog in deze gebieden aanwezig is.

Ook bestaande ontginningsgebieden die deels een andere bestemming mogen krijgen, worden overlopen maar niet bestudeerd. Deze te schrappen gebieden worden wel mee in het plan opgenomen zodat deze aanpassingen later mee in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan kunnen worden opgenomen. Indien deze bestaande gebieden nog reserves bevatten, moet er dus over gewaakt worden dat er voldoende capaciteit blijft voor de invulling van de behoeften, in combinatie met nieuwe locatievoorstellen.

Een BOD bestudeert op plan-MER-niveau de uitbreidingsvoorstellen van bestaande ontginningsgebieden alsook de volledig nieuwe locatievoorstellen en de bestaande ontginningsgebieden en bestaande reservegebieden van ontginningsgebieden volgens het gewestplan, waar door de ontginningssector nog nooit een initiatief is genomen. In elk BOD wordt, per oppervlaktedelfstof, een overzicht gegeven van alle bestaande ontginningsgebieden op het gewestplan, actief of onaangeroerd.

Een gebied of deelgebied, dat op het gewestplan is aangeduid als ontginningsgebied, kan geschrapt worden wanneer het optimaal is ontgonnen en de eindafwerking gerealiseerd is, wanneer het op basis van de integrale afweging – milieu, landbouw, onroerend erfgoed, ruimtelijke afweging enzovoort – opgenomen in het BOD, niet in aanmerking komt voor ontginning of wanneer het deelgebied niet geologisch geschikt is voor ontginning. Indien bestaande ontginningsgebieden geschrapt kunnen worden, wordt dit dan ook duidelijk aangegeven in het BOD. Dit geldt voor ieder BOD dat wordt opgemaakt.

Mijnheer Ceysens, u had een vraag over de ruimtebalans. Ik heb daarnet al gezegd dat dit in het geheel wordt bekeken. Uw zorg is echter terecht.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, het stelt me een beetje teleur dat u wilt wachten tot 2013. Dan gebeurt die actualisatie. De legislatuur is voorbij in 2014. Ik veronderstel dat u nog tijdens deze legislatuur dat duurzaam materialenbeheer wilt invoeren in uw beleid. Ik vrees dat we echt geen 5 jaar mogen wachten voor die actualisatie.

Zelfs in het bestaande algemeen oppervlakedelfstoffenplan wordt uitgegaan van een groeiende behoefte aan zand. Daarmee wordt toegegeven dat er heel wat onduidelijkheid bestaat over die bijkomende noodzaak.

Een bijkomend belangrijk aspect is dat voornamelijk wordt verwezen naar een groeiende behoefte aan zand in de bouwsector terwijl net in de bouwsector het begrip duurzaam materialenbeheer steeds meer toegang krijgt. De Confederatie Bouw is daar sterk mee begaan. Alles wijst erop dat er een actualisatie moet komen van de oppervlakedelfstoffenplannen.

Ik dank u voor de toelichting bij het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan tertiair zand in Vlaams-Brabant. Dat plan is echter nog niet afgewerkt. Intussen lopen er een aantal concrete dossiers. In die dossiers wordt vaak verwezen naar een bijkomende behoefte aan zand. Waarop is dat dan gebaseerd als dat plan er nog altijd niet is of nog niet is goedgekeurd of voorgelegd aan de bevolking?

Ik ben blij dat u aandacht hebt voor de verkeersproblematiek. Het probleem is echter dat daar vaak geen rekening mee wordt gehouden. Er zijn dossiers waar in het midden wordt gelaten hoe we met dat bijkomend verkeer zullen omgaan. De vraag is of in zo'n MER niet meer aandacht moet komen voor dat bijkomend verkeer. We kunnen het niet overlaten aan de lokale besturen of aan het lokale bedrijf om dat probleem op te lossen. Dat gebeurt echter vaak in de praktijk.

Minister Joke Schauvliege: Ik heb er alle begrip voor dat u probeert me uitspraken te laten doen over iets waar ik nu geen uitspraak over kan doen. Dat zou nadien voor heel wat problemen kunnen zorgen.

Een MER geeft ook de impact weer van de mobiliteit en het aan- en afvoeren van materiaal. Meestal worden in de milieuvergunning een aantal bijkomende voorwaarden opgelegd. Dat gebeurt heel regelmatig. Dat gebeurt op alle niveaus: gemeentelijk, provinciaal en gewestelijk.

Er moet natuurlijk wel een alternatief zijn. Wanneer er maar één weg is, dan kunnen er geen alternatieven worden opgelegd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over Aquafin

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, ik heb een vraag in verband met Aquafin en de impact die blijkbaar uitgaat van besparingsmaatregelen die de Vlaamse Regering oplegt. De directie van Aquafin heeft in december 2009 eenzijdig – dat woord is nogal belangrijk – de bestaande cao inzake de marktconformiteit van de verloning opgezegd. De cao van 2007 was afgesloten voor onbepaalde duur en voorzag in een opzegperiode van 1 jaar.

Het is belangrijk te onderstrepen dat de directie van Aquafin uitdrukkelijk verwijst naar de besparingen die zijn opgelegd door de Vlaamse Regering. Het eenzijdige karakter van deze opzeg staat in contrast met een geschiedenis bij Aquafin om inspanningen te doen richting Vlaamse overheid. In mijn schriftelijke versie van de vraag verwijs ik naar het verlengen van de afschrijvingsperiode van 15 naar 30 jaar, wat in de beheersovereenkomst is opgenomen, en

naar de intentie om in de toekomst gronden van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) over te kopen. Er is een traditie waarbij men het elk jaar over efficiëntieverbetering had, al voor wij daarover spraken.

Belangrijk is dat dit allemaal gebeurde in het kader van sociaal overleg. Een reden te meer waarom het eenzijdig opzeggen van deze cao uitzonderlijk is. Als dit gebeurt in bedrijven, doet ons dat de wenkbrauwen fronsen, en zeker als dit gebeurt in een publieke of semi-publieke omgeving.

Minister, ik stel mijn vragen aan u omdat u via de commissaris van de VMM zowat de enige bent die op de hoogte kan worden gehouden van dergelijke problematieken. Hoe reageert u op het opzeggen van deze cao door de directie van Aquafin? Ik ga uit van enkele hypothesen omtrent de motivatie. Ik had die graag van u al dan niet bevestigd gezien. Zijn er alternatieve besparingsoperaties onderzocht en overwogen? Hier snijdt men immers in een cao die nogal wat gevolgen heeft. Wat is de efficiëntie van die besparingsoperatie? Welk budget wordt door het opzeggen van de cao bespaard? Er zijn nog gevolgen die voortkomen uit het niet meer toepassen van de cao: de gevolgen voor lopende arbeidsovereenkomsten en de gevolgen voor verloning en inschaling van nieuwe instromende werknemers. Het lijkt me billijk dat er ook een inspanning wordt gedaan door de directie. Is die gebeurd? Heeft de directie een bonussysteem en zo ja, wat zijn de modaliteiten daarvan?

De cao inzake marktconformiteit van de verloning is indertijd uitgewerkt omdat Aquafin, zoals nogal wat andere organisaties in de publieke sfeer, het moeilijk had om werknemers aan te trekken in concurrentie met de zuivere privésector. Het lijkt me dan ook logisch om te peilen naar de gevolgen die deze besparing heeft voor het aantrekken van nieuwe werknemers. Plant u overleg met vakbonden en personeel? Acht u het nodig om initiatieven te nemen? In algemene zin is het nuttig om een inzicht te krijgen in het algemeen in de toekomst van Aquafin.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Van Malderen, Aquafin heeft geen regeringscommissaris. Ik wil eerst even stilstaan bij het statuut van de nv Aquafin. Aquafin is in 1990 als naamloze vennootschap opgericht met de bedoeling werk te maken van de uitbouw en het beheer van de afvalwaterzuivering in Vlaanderen met het oog op het realiseren van de Europese richtlijnen.

Als nv is Aquafin geen publieke of semipublieke onderneming, maar moet ze beantwoorden aan het privévennootschapsrecht. Daardoor heeft Aquafin een eigen raad van bestuur, een auditcomité, een benoemings- en remuneratiecomité en een directiecomité dat zelfstandig binnen het kader van de wetgeving en de beheersovereenkomst met het Vlaamse Gewest en rekening houdend met de jaarlijks toegekende budgetten een loon- en arbeidsvoorwaardenpolitiek kan uittekenen. Zo werd in 2007 de cao betreffende de functieclassificatie, competentietabellen en marktconformiteitsverloning afgesloten. Het verloningsbeleid voor het uitvoerend management, met inbegrip van de gedelegeerd bestuurder, wordt vastgesteld door de raad van bestuur, na advies van het benoemings- en remuneratiecomité. Het totale remuneratiebeleid van Aquafin is in het algemeen gericht op het aantrekken, behouden en motiveren van bekwame en deskundige personen.

Ik ga in op uw vragen naar de cao. Sinds 2007 heeft Aquafin zijn engagementen, opgenomen in hoger vermelde cao, waargemaakt. Het functieclassificatiesysteem en het competentie-model werden ingevoerd. Er werd een loonstudie uitgevoerd, waarna de marktmediaan, namelijk 50 percent, uit deze marktstudie gekoppeld is aan het loopbaanpad 'ervaren' binnen Aquafin. Hiervoor werden refertelonen bepaald.

Aquafin had er zich toe verbonden om, bij het in werking treden van de cao, in een periode van 4 jaar jaarlijks het nodige budget te garanderen om iedere werknemer op het voor hem of haar toepasselijk marktmediaan loon te brengen. Dit engagement werd nagekomen, ook de

voorbij 2 jaar, toen de budgetten omwille van de crisis meer onder druk stonden, een crisis die algemeen voelbaar is bij bedrijven in Vlaanderen. Ook in 2010 voert Aquafin deze cao nog uit. Er werd dus niet bespaard op het budget ‘lonen personeel’.

Naar aanleiding van de huidige economische omstandigheden, waarbij de Vlaamse Regering de bij de formatie afgesproken besparingen toepast, achtte het management het noodzakelijk om de cao op te zeggen, binnen een context waar het personeel wel in aantal blijft groeien omdat ook het patrimonium, namelijk het aantal installaties, pompstations en leidingen, jaarlijks stijgt. De opzegmogelijkheid was ook in de cao voorzien. Het management wilde samen met de sociale partners opnieuw nadenken over een mogelijk andere loonpolitiek die de marktconformiteit blijft garanderen en Aquafin als aantrekkelijke werkgever blijft positioneren voor zowel nieuwe als huidige werknemers.

In dit kader communiceerde het directiecomité volgende informatie aan het personeel: “Onder de huidige economische omstandigheden, waar de uitgaven meer onder druk staan, zal Aquafin de eerstkomende jaren voor zijn loonbeleid een nieuwe aanpak moeten definiëren en werd vandaag de cao betreffende de functieclassificatie, de competentietabellen en de marktconformiteit van de verloning – die van onbepaalde duur is – opgezegd. De opzegperiode is 1 jaar en dat geeft ons de tijd om – samen met de sociale partners – te werken aan een billijk en transparant verloningsbeleid dat past in onze huidige bedrijfsstrategie en de economische context. We laten in elk geval in 2010 een nieuwe loonstudie uitvoeren, die ons zal helpen bij het definiëren van dit nieuwe verloningsbeleid. Het is dus zeker de bedoeling om als werkgever aantrekkelijk te blijven zowel voor de huidige werknemers als voor nieuwkomers.”

Aquafin trof ook andere budgettaire maatregelen die onder meer betrekking hebben op de operationele werking van het bedrijf. Het directiecomité heeft in de voorbije 2 jaar regelmatig tijdens het overleg met de sociale partners aangegeven dat de cao niet verder kon worden uitgevoerd gezien de budgettaire beperkingen. De laatste jaren is er tijdens het jaarlijks budgetoverleg inderdaad een beperking opgelegd, onder andere in functie van de economische realiteit.

De raad van bestuur en het directiecomité hebben de cao uitgevoerd en hebben andere besparingen doorgevoerd om het loonbeleid verder te volgen. Zo is in 2009 geen personeelsfeest gehouden en zijn geen jobstudenten of interims in vakantiemaanden tewerkgesteld. Voor 2010 moet de compensatie nog gezocht worden, maar het management heeft het engagement daartoe genomen.

Eind 2009 heeft het directiecomité, in overleg met de raad van bestuur, dan beslist om de cao op te zeggen. Het is eigen aan een opzeg dat één van de partijen dit doet. De timing was kennelijk ingegeven doordat er een opzegperiode van 1 jaar gestipuleerd was. Een voorafgaand overleg ter zake blijkt niet te hebben plaatsgevonden.

In de cao werd er tevens gesteld dat er om de 4 jaar een volledig nieuwe marktstudie zou gebeuren en dit voor de eerste maal in 2010. Dat was dus wel op voorhand aangegeven. Deze loonstudie werd besteld en zal de basis vormen voor de gesprekken met de sociale partners over de toekomstige verloningspolitiek, rekening houdend met de budgettaire ruimte die het Vlaamse Gewest aan Aquafin biedt om tot een nieuw akkoord te komen.

Aquafin zoekt vandaag verschillende medewerkers op de arbeidsmarkt. Om hierin te slagen, onderstreept het bedrijf naast de marktconforme verloning, waarvan directiecomité en raad van bestuur overtuigd zijn, ook de extralegale voordelen en de flexibele werktijden. En met succes: Aquafin ondervindt vandaag geen moeilijkheden om nieuwe mensen in dienst te nemen. Ook het verloop is in vergelijking tot andere bedrijven laag. Ter informatie: dit is minder dan 3 procent, wat redelijk goed is. Aquafin toont zich vandaag op de arbeidsmarkt als een modern bedrijf en blijft een aantrekkelijke werkgever. Dat neemt niet weg dat overleg

altijd is aangewezen als er een beslissing wordt genomen tot een of andere opzeg. Dat is niet gebeurd, wel nadien, en ik kan me voorstellen dat dat wat wrevel teweegbrengt.

De heer Bart Martens: Minister, Aquafin heeft in het verleden altijd een regeringscommissaris gehad voor zover ik me herinner. Ik denk aan Bruno Beels, en ik denk dat er in mei 2000 nog een nieuwe was aangesteld. Het is niet omdat je als juridisch statuut een nv hebt, je geen regeringscommissarissen kunt aanstellen. BAM is een voorbeeld.

Minister Joke Schauvliege: BAM is een nv van publiek recht, dat is het verschil.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik ben het helemaal eens met uw laatste zin, namelijk dat deze manier van werken wrevel opwekt. U hebt bevestigd dat men deze cao zonder overleg eenzijdig heeft opgezegd, en dat vind ik nogal problematisch. Iedere cao voorziet wettelijk verplicht in de modaliteiten waaronder die kan worden opgezegd. Zeggen dat het in de cao staat dat die kan worden opgezegd, is zoveel zeggen als: 's nachts is het donker. Het is nu eenmaal wettelijk verplicht om bij het opstellen van een rechtsgeldige cao, de modaliteiten van de opzeg te bepalen.

Iets heel anders is dat de directie eenzijdig overgaat tot het opzeggen zonder daar overleg in te hebben. Dat is helemaal niet gebruikelijk in bedrijven tout court, laat staan – ik laat even in het midden wat het statuut is van Aquafin – in een bedrijf dat voor de volle 100 procent gefinancierd wordt door de overheid en dat ook voor zijn afzetmarkt van diezelfde overheid afhankelijk is. Dit staat haaks op alle tradities. Ik vrees ook dat het helemaal niet efficiënt is. Ik ga ervan uit dat u alle kanalen die u ter beschikking hebt, aanwendt om hier iets aan te doen. Zonder overleg in moeilijke momenten maatregelen nemen, is niet van aard om een draagvlak te verwerven om moedige beslissingen uit te lokken. Ik denk dat het in hoofde van de directie geen slimme zet is geweest.

Met betrekking tot het statuut zegt u dat het een privaatrechtelijke nv is. Ik vraag me af of de enige controle die de regering heeft, bestaat in de evaluatie van de beheersovereenkomst. Is dat wel het meest handige en nuttige instrument om controle uit te oefenen?

Een aantal jaar geleden werd die situatie gecreëerd door het feit dat de privésector toen uit Aquafin moest treden. Blijkbaar heeft men dan, vooral op managementniveau, het slechtste van de traditie van de privésector overgehouden. Hoe ziet u de evolutie op termijn – want daar hebt u niet echt een antwoord op gegeven – op het vlak van controle, van beheer en van aansturing van Aquafin?

Ik blijf ook wat op mijn honger zitten in verband met mijn vraag of u zicht hebt op de bonussystemen voor de directies. Werden die in het vizier genomen bij deze besparingsoperatie? Men zegt wel de cao 'lonen en arbeidsvoorwaarden' grosso modo op, en de voorbeelden die u geeft van alternatieven van een personeelsfeest, lijken me niet in verhouding te staan met de besparingen die men aan het personeel vraagt. Ik had graag geweten of bonussen van de directieleden, zo die bestaan, ook in het vizier werden genomen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister, ik wil me even kort aansluiten, los van de cao, maar ik heb het wel over Aquafin, want het verbaast me ook wel enigszins dat het een nv van privaat recht tout court zou zijn. Waarschijnlijk kunt u mijn vraag dan ook niet beantwoorden, maar ik zal ze toch stellen. In het kader van de perikelen rond Aquiris en de Zenne, werd me door mensen uit de vakbond verteld dat het moederbedrijf Veolia naast de bestaande exploitaties, samen met Aquafin, ook een poging zou ondernemen om aandelen te verwerven van de NV Aquafin. Mijn vraag is of dat u bekend is.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er zijn twee vragen waar ik niet direct op kan antwoorden, ik zal dit moeten navragen. Ik kan niet antwoorden op de vraag over de bonussen. We hebben daar geen direct zicht op, want het gaat om een nv van privaat recht.

Hetzelfde geldt voor de bijkomende vraag van de heer Peeters. Ik heb daar hier en nu geen zicht op, maar ik zal dit ook laten nagaan. Ik zal het antwoord dat Aquafin me bezorgt, ook aan u laten bezorgen.

Mijnheer Van Malderen, ik heb u daarnet mijn persoonlijke mening gegeven, maar ik heb geen rechtstreekse zeggenschap in de nv van privaat recht Aquafin. Ik denk dat een aantal vertegenwoordigers die in de raad van bestuur zitten en een aantal afgevaardigden, ook een signaal kunnen en durven geven.

Er zijn eigenlijk drie zaken. Er is de nv van privaat recht, maar daarnaast is er ook een economisch en een ecologisch toezicht, en er is ook een beheersovereenkomst. Er is altijd een toets als er middelen worden uitgegeven – ik meen dat die door de VMM gebeurt. Er is iemand die er zijn zegen over moet geven, we zouden dit een soort inspectie van financiën kunnen noemen. Dat staat allemaal in de beheersovereenkomst. Hetzelfde geldt voor het economische en het ecologische toezicht. Het is een specifiek systeem, het is uniek, het werkt alleen bij de nv Aquafin op die manier.

Wij hebben het signaal ook al gegeven dat het ongelukkig is om een cao eenzijdig op te zeggen zonder eerst in gesprek te gaan, dat dit nogal provocerend is ten aanzien van de vertegenwoordigers van de werknemers. Men weet ook wel dat dit onze bezorgdheid is. Misschien moeten we, als er in de toekomst een beheersovereenkomst moet worden opgemaakt, een clause opnemen die zegt dat het sociaal overleg alle kansen moet krijgen. De sfeer is hier en nu nog niet verzuurd, maar dit zal de sfeer wellicht ook niet ten goede komen. Van de werknemers op de vloer krijgen we geen signalen dat het helemaal verkeerd loopt, maar de manier waarop dit is gebeurd, is inderdaad ongelukkig. Ik volg u daar volledig in en ik heb dit al gesignaleerd aan Aquafin, maar ik kan niets rechtstreeks doen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, ik ben tevreden met het antwoord van de minister dat Aquafin zich niet de meest betrouwbare partner ten aanzien van haar personeel heeft getoond.

Minister, ik ben het nogal eens met de suggestie om in volgende beheersovereenkomsten, naast de ecologische en economische principes, ook dit op te nemen. Dit neemt niet weg dat we eens van nabij moeten kijken naar het toezicht op deze nv, waarin heel veel centen in omloop zijn, maar waarop, dat heb ik daarnet toch uit het antwoord mogen afleiden, ons zicht niet altijd even klaar is.

Ik kijk uit naar het antwoord op mijn vraag over de bonussen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het uitblijven van een uniform waterverkoopsreglement en een slagkrachtige reguleringsinstantie voor drinkwater

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Voorzitter, minister, collega's, in het waterleveringsreglement dat de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) sedert enkele jaren gebruikt, staat expliciet vermeld dat de eigenaar van een huurwoning solidair borg staat met de huurder ten opzichte van de VMW voor wat onbetaalde facturen betreft. Die zogenaamde solidari-

teitsclausule heeft in het verleden al heel wat problemen veroorzaakt, onder meer voor wat de sociale huisvestingsmaatschappijen betreft die aansprakelijk werden gesteld voor onbetaalde rekeningen van hun voormalige huurders. Ik heb dit in het verleden al meermaals aangekaart, zowel ten opzichte van minister Crevits als van toenmalig minister van Wonen, de heer Keulen.

Ook de globale aanpak van de problematiek van de hoge drinkwaterfactuur en de saneringsbijdrage als gevolg van een verborgen lek, zijn hier in het verleden al meermaals ter sprake gekomen. Voor dit soort klachten is er nog geen echte structurele oplossing. Sommige drinkwatermaatschappijen zoals TMVW hebben wel een solidariteitsfonds, maar een eenvormige regeling voor verborgen lekken is er nog steeds niet. Nochtans wordt er reeds geruime tijd op de oprichting van zo'n overkoepelend compensatiefonds aangedrongen, al dan niet via het al lang aangekondigde verkoopsreglement voor alle drinkwatermaatschappijen.

Voor de oplossing van de problematiek van de hoge drinkwaterfactuur ingevolge verborgen lekken, werden destijds twee pistes gelanceerd. Eerst werd er gedacht aan de reguleringsinstantie Water, die dan als onafhankelijke instantie een eenvormige regeling zou kunnen onderzoeken en uitwerken. Het heeft 9 jaar geduurd vooraleer met het decreet van 12 december 2008 deze reguleringsinstantie Water inmiddels is ingesteld.

Anderzijds werd gesuggereerd dat de VMW, de grootste Vlaamse drinkwatermaatschappij met de Vlaamse overheid als aandeelhouder en ruim een miljoen abonnees, zelf al een klantvriendelijker gedragslijn zou kunnen uitwerken en die ook bekend zou maken. Dat zou kunnen gebeuren in overleg met de andere drinkwatermaatschappijen. Ook werd verwezen naar de Vlaamse overheid om desgevallend zelf een initiatief te nemen voor het uitwerken van een betere regeling of voor het opzetten van een overkoepelend compensatiefonds. Dat zou mijns inziens de beste oplossing zijn.

De Vlaamse Ombudsdienst heeft de klachten in verband met de drinkwaterfacturen al meermaals aangekaart in zijn jaarverslagen. Ook in zijn memorandum voor de Vlaamse verkiezingen heeft de ombudsdienst erop aangedrongen dat de Vlaamse drinkwatermaatschappijen, waaronder de VMW als grootste, een gedragslijn zouden uitwerken of laten uitwerken door de nog niet operationele reguleringsinstantie voor water. Die gedragslijn zou dan kunnen worden opgenomen in een eenvormig waterverkoopreglement, dat er vandaag nog altijd niet is.

De Vlaamse Ombudsdienst stelt ook dat de Vlaamse overheid en de watersector bijkomend werk zouden moeten maken van een overkoepelend compensatiefonds voor lekken, zoals sommige maatschappijen er al een hebben.

Een nieuw waterverkoopreglement wordt ondertussen al enkele jaren in het vooruitzicht gesteld en aangekondigd. Ook de vorige minister van Leefmilieu, Hilde Crevits, kondigde 2 jaar geleden al aan dat een uniform verkoopsreglement er weldra zou komen en dat daarin best kon worden overwogen om de solidariteitsclausule te bannen. Tot dusver is het nog steeds wachten op dat waterverkoopreglement. Ik hoop dat u mij een datum of een concreet antwoord hierop kunt geven, minister.

Het overleg tussen de VMW en de andere drinkwatermaatschappijen over een nieuw algemeen waterverkoopreglement is al enkele jaren gaande, maar vooralsnog zonder concreet resultaat. Hebt u zicht op een definitieve timing? Wat zijn de obstakels die een uniform verkoopsreglement in de weg staan? Zult u namens de Vlaamse Regering ingrijpen en aansturen op de spoedige realisatie van een eenvormig verkoopsreglement voor alle drinkwatermaatschappijen, zoals het decreet van 12 december 2008 toelaat?

Welke garanties of aanwijzingen zijn er dat er een oplossing komt voor de problematiek van de solidaire borgstelling voor eigenaars, alsook dat er werk wordt gemaakt van een overkoepelend compensatiefonds? Bij decreet van 12 december 2008 werd de Reguleringsinstantie Water ingesteld als subentiteit van de Vlaamse Milieumaatschappij. Wat is de

precieze opdracht van deze reguleringsinstantie? Welke maatregelen zult u nemen opdat ze als slagkrachtige reguleringsinstantie operationeel zal zijn? Wat zijn de obstakels die zoiets vandaag in de weg staan?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, minister, collega's, ik wens me aan te sluiten bij de vraag van mevrouw Hostekint. Ik heb deze week een soortgelijke vraag om uitleg ingediend in de commissie Wonen, gericht tot minister Van den Bossche. Om parlementair-economische redenen heeft men mij gezegd dat ik beter kon afzakken naar de commissie Leefmilieu om mijn vraag hier aansluitend te stellen. Ik kan dan ook begrijpen, minister, dat u misschien geen volledig antwoord zult kunnen geven op mijn vragen, maar ik zal het antwoord dan wel tegemoet zien.

Mijn vraag gaat ook over de solidariteitsclausule die de VMW nu al jaren toepast in haar reglement, en waarover in het verleden al meermaals de vraag is gesteld of ze niet nefast is voor net die doelgroep – de sociaal zwakkeren – die zij ter hulp moet komen. Het Vlaams Overleg Bewonersbelangen heeft met een sociaal verhuurkantoor – want ook die ondervinden daar problemen van – een klacht aanhangig gemaakt bij de Vlaamse Ombudsdienst. In een recente brief, zo las ik in de nieuwsbrief van het Vlaams Overleg Bewonersbelangen, heeft de ombudsdienst laten weten dat de VMW in haar raad van bestuur zou hebben besloten om die solidariteitsclausule niet langer toe te passen.

Minister, kunt u bevestigen of de VMW dat onlangs heeft beslist? Is dat besluit definitief? Wordt die solidariteitsclausule dan ook volledig uit het reglement van de VMW geschrapt? Wat gaat er gebeuren met de dossiers die momenteel zijn ingeleid bij de rechtbank? Kunt u hier zo spoedig mogelijk uitsluitsel over verschaffen, zodat de sociale wooninstellingen, zowel de sociale verhuurkantoren als de sociale huisvestingsmaatschappijen, daar gerust in kunnen zijn en blijven?

De heer Bart Martens: Minister, wat me ook opvalt, is dat de verschillende drinkwatermaatschappijen andere tarieven hanteren voor sociale doelgroepen. Een aantal drinkwatermaatschappijen passen hun eigen systeem van sociale tarieven toe, andere doen dat niet of voor een veel kleinere doelgroep. Zo'n uniform waterverkoopreglement zou daar ook wat stroomlijning in kunnen brengen. Idem dito voor de behandeling van problemen op het vlak van wanbetaling. In de energiesector hebben we een uitgekiend systeem van lokale adviescommissies bij de OCMW's die mensen met betalingsproblemen trachten te helpen met afbetalingsplannen en dies meer. Die leggen heel strikte voorwaarden op vooraleer men tot een afsluiting kan overgaan, wat uiteraard moet worden voorkomen. Zou zoiets ook in de watersector nuttig of nodig kunnen zijn?

We hebben mijns inziens ook wat stroomlijning nodig inzake het toepassen van de gemeentelijke saneringsbijdragen. Je ziet daar dat sommige drinkwatermaatschappijen of intermediairen bijvoorbeeld heel hoge dividenden toekennen aan de gemeentelijke aandeelhouders. Dat kan niet de bedoeling zijn van een gemeentelijke saneringsbijdrage. Dat geld moet effectief gaan naar investeringen in de uitbouw en het onderhoud van de rioleringen. Dat mag geen verdoken belasting zijn, die op een sluikse manier in de gemeentekas terecht komt. Wat er via zo'n saneringsbijdrage wordt opgehoest en ingezameld, moet ook effectief naar de sanering gaan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik heb een positief antwoord op uw terechtte vragen. Wij hebben niet stil gezeten en zijn daar eigenlijk mee klaar. Tijdens mijn eerste maanden als bevoegd minister hebben we dat direct aangepakt. Die gesprekken liepen wel al, maar heel moeizaam. De tekst is nu volledig klaar en alle watermaatschappijen zitten op dezelfde golflengte. We moeten nu nog naar de inspecteur van Financiën, en dan kan ik het voorleggen

aan de Vlaamse Regering. Dat is dus positief nieuws. Als de Inspectie Financiën zijn goedkeuring geeft, komen we er en zijn die knelpunten opgelost.

In het voorontwerp van besluit inzake het algemeen waterverkoopreglement wordt ook gesproken over de problematiek van de solidariteit tussen eigenaars en huurders. Naar aanleiding van de bespreking van het verslag van de ombudsman hebben we trouwens ook van gedachten gewisseld over die problematiek. In het besluit wordt specifiek gesteld dat de eigenaar niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor de nalatigheid van de klant met betrekking tot de overname of opzegging en betaling van de eindfactuur.

Met betrekking tot de problematiek van de verborgen lekken, ook een punt dat in het verslag van de ombudsman werd aangestipt, is voorzien in een uniforme regeling voor alle exploitanten rond de behandeling ervan. In het voorontwerp van besluit is voorzien in het recht op een minnelijke schikking onder bepaalde voorwaarden en worden bepalingen omtrent de aanrekening van het verbruik opgenomen. Het waterverkoopreglement zal dus in een in Vlaanderen eenvormige billijke regeling voor de klant voorzien, waardoor de noodzaak tot het oprichten van een overkoepelend gewestelijk compensatiefonds voor lekken komt te vervallen.

De reguleringsinstantie werd zeer recent binnen de VMM operationeel gemaakt. De taken van die instantie worden omschreven in het Drinkwaterdecreet van 2002. Algemeen heeft ze als opdracht te inventariseren, te evalueren, te adviseren en te rapporteren over alle aangelegenheden met betrekking tot water bestemd voor menselijke aanwending. Dat is een zeer algemene opdracht, die verder wordt gespecificeerd in het decreet.

De invulling van die opdracht door de drinkwaterregulator zal stapsgewijs gebeuren. Het is een heel pak, dus men moet dat stapje voor stapje implementeren en toepassen. Dat is trouwens ook zo opgenomen in de memorie van toelichting bij het decreet. In eerste instantie zal een prestatievergelijking van alle openbare drinkwatermaatschappijen gebeuren voor wat betreft kostenefficiëntie en dienstverlening, dit om na te gaan of de drinkwatermaatschappijen aan hun abonnees water leveren tegen een correcte prijs.

Daarnaast zal in de eerste fase de kostentoe rekening van drinkwaterproductie en -levering door de reguleringsinstantie worden onderzocht, en dit in uitvoering van de Europese kaderrichtlijn Water, die stelt dat de gebruikers van waterdiensten, minstens opgesplitst in huishoudens, industrie en landbouw, een redelijke bijdrage in de kosten voor de waterdiensten moeten dragen. Het resultaat van dat onderzoek zal sterk afhankelijk zijn van de huidige beschikbaarheid van informatie bij de drinkwatermaatschappijen. De gegevensuitwisselingen die in deze opstartfase worden opgezet, zullen ook toelaten om de transparantie over drinkwaterproductie en -levering te verhogen. De reguleringsinstantie zal de komende jaren gradueel verder uitgebouwd worden in functie van de beschikbare gegevens en expertise.

Ook alles wat te maken heeft met wanbetaling en dergelijke, mijnheer Hendrickx, wordt opgenomen in het waterverkoopreglement. Dat is dus een goede zaak.

Mijnheer Martens, u had het over andere tarieven die worden gehanteerd voor bepaalde doelgroepen. Het is belangrijk om aan te stippen dat we voor de aanpassing van tarieven en regelingen het decreet moeten aanpassen. Dat kan niet zomaar via een besluit of via dat reglement worden toegepast.

Ik heb hier wel al een aantal keer gezegd, naar aanleiding van vragen over de gemeentelijke saneringsbijdrage en de inspanningen die gemeenten doen op het vlak van water, dat dat ook effectief moet worden aangewend waarvoor het wordt geïnd. Het is onze intentie om daar de transparantie te vergroten, zodat dat niet opgaat in de grote pot. Maar dat kan niet zomaar worden opgenomen in het reglement.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, ik dank u voor het antwoord. Het is inderdaad goed nieuws. We hebben er lang op moeten wachten, maar het verheugt mij dat er nu een concrete tekst klaar is. Ik heb begrepen dat er zowel voor de solidariteitsclausule als voor de verborgen lekken in een oplossing zal worden voorzien in dat reglement.

U zegt dat het alleen nog de toets van de Inspectie Financiën hoeft te doorstaan. Kunt u daar een concrete timing of een schatting van geven? Spreken we dan over weken of maanden?

Minister Joke Schauvliege: Normaal gaat dat over een aantal weken. Dat is ook niet altijd evident. Soms krijgt de Inspectie van Financiën verschillende vragen, andere keren is dat beperkt. Maar we spreken zeker niet over maanden. Normaal moet dat er over een aantal weken zijn.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik dank u voor uw antwoord. We mogen niet te voortvarend zijn, maar als dat advies snel kan volgen, kunnen we dit nog voor het zomerreces afronden. Dan kunnen we naar de huisvestingsmaatschappijen en de sociale verhuurkantoren ook het signaal sturen dat dit is opgelost.

De voorzitter: Voor alle duidelijkheid, collega's: dit verkoopsreglement zal via een besluit van de Vlaamse Regering worden goedgekeurd. Tenzij er nog vragen over worden gesteld, hoeft dat niet meer langs het parlement te passeren.

Het incident is gesloten.

■